

Minna-Leena Lahti

PIKKU-KANNEL, SOI!

Lastenlaulukirjan kokoaminen Suomen Luterilaiselle Evankeliumiyhdistykselle

PIKKU-KANNEL, SOI!

Lastenlaulukirjan kokoaminen Suomen Luterilaiselle Evankeliumiyhdistykselle

Minna-Leena Lahti
Opinnäytetyö
Kevät 20120
Musiikin koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Musiikin koulutusohjelma, kirkkomusiikki

Minna-Leena Lahti

Pikkukannel, soi! Lastenlaulukirjan kokoaminen Suomen Luterilaiselle Evankeliumiyhdistykselle

Työn ohjaaja: Jouko Tötterström

Kevät 2012

Sivumäärä: 40 + 18

Syksyllä 2011 minuun otti yhteyttä Kullervo Puumala, SLEY:n, Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen kanttori. Hän kertoi minulle kaavailusta lastenlaulukirjahankkeesta ja kysyi, tahtoisinko opinnäytetyönäni osallistua kirjan kokoavaan työryhmään. Otin haasteen vastaan ilolla. Varsinainen laulukirja on tarkoitus julkaista kesä-heinäkuun taitteessa 2013 valtakunnallisilla Evankeliumijuhlilla Lohtajalla.

Tässä tutkielmassani olen syventynyt laulamiseen ilmiönä sekä sen merkitykseen ihmiselle ja erityisesti kasvuikäiselle lapselle. Näin toivon voivani kannustaa erityisesti seurakunnissa työtä tekeviä panostamaan lastenmusiikkiin ja musiikkikasvatukseen. Samalla olen syventänyt omaa tietämystäni lasten hengellisestä kehityksestä ja musiikin roolista hengellisen kasvatuksen välineenä voidakseni paremmin arvioida laulukirjaan ehdotettuja kappaleita. Olen käyttänyt aineistonani niin kristinuskon, kristillisen kasvatuksen, musiikkikasvatuksen, lastenmusiikin kuin musiikkiterapiainkin julkaisuja. Kirjantekoprosessin osalta aineistonani ovat työryhmän kokousten pöytäkirjat.

Laulamisella yleensä ja yhteislaululla erityisesti on suuri merkitys lapsen hengelliselle ja muuten terveille kehitykselle. Hengelliset laulut luovat turvallisuutta jo vastasyntyneen lapsen elämään. Monet laulut ovat sävellettyjä rukouksia. Sävelmä ja rytmi auttavat sanoja painumaan mieleen. Lapsuuden hengelliset laulut säilyvätkin ihmisen muistissa huomattavan pitkään.

Lapsen jumalakäsitys on yksinkertaisempi kuin aikuisella ja sen muotoutumiseen vaikuttavat läheiset ihmissuhteet sekä etenkin vanhempien tietoisesti tai tiedostamatta lapselleen opettamat arvot ja asenteet. Lapsen usko ei kuitenkaan ole aikuisen uskoa heikompaa tai vähäpätöisempää. Seurakunnassa lapsilla ja lapsityöllä on kiistaton, oikeutettu paikkansa.

Aikuisten tehtävä on seurakunnassa antaa lapsille tilaisuus ja tarvittaessa keinoja uskonsa ilmaisemiseen ja siinä kasvamiseen. Voidakseen tehdä lapsityötä seurakunnat tarvitsevat lastentajuista materiaalia. Uusia lastenlaulukirjoja julkaistaan tasaiseen tahtiin, ja niin tulee olla jatkossakin, jotta yhteislauluperinne ja sen myötä lapset itse eläisivät ja voisivat hyvin.

Asiasanat: laulaminen, lastenlaulut, hengelliset laulut, seurakunta, musiikkikasvatus,
varhaiskasvatus

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Music, Option of Church Music

Author: Minna-Leena Lahti

Title: Ring, Little Harp! Making a Children Song Book for the Lutheran Evangelical Association of Finland

Supervisor: Jouko Tötterström
Spring 2012

Pages: 40 + 18 appendices

In autumn 2011 Kullervo Puumala, the director of music in SLEY (the Lutheran Evangelical Association of Finland) contacted me telling me about the idea of SLEY making a children song book of its own. I was asked to participate in the working group.

The book itself is scheduled to be published in June 2013 on the nation-wide evangelical summer celebration in Lohtaja. In this study it is intended to explore singing as a universal phenomenon and its meaning to a person, especially to a growing child. With this I hope to be able to encourage people working in churches to invest in children's music and musical education.

I have used publications of Christianity, education, children's music and music therapy as background material for this study. As a base for the paragraphs dealing with the actual making process of the children song book I have used my own minutes of the meetings of the working group.

Singing in general and specially community singing have a great impact on a child's spiritual and otherwise healthy growing. Spiritual songs create a safe environment even for a newborn baby. Many songs are like composed prayers. Melody and rhythm help one to remember the lyrics of a song. Spiritual songs learned in early childhood are easily remembered.

A child's conception of God is in many ways simpler than the one adults have. One's closest relationships have an important effect on the development of this image, as well as the values and attitudes parents teach their children either consciously or unconsciously. The child's faith can be just as strong and true as the adults'. In church children have their own rightful place and role.

The task the grownups have in church is to give children the opportunity to express their faith and the tools to grow in it. To work better with children the congregations need material which children can understand. New song books for children are being published all the time and that is how it should also be in the future. The singing tradition, important to children's well-being, can thus live forth.

Keywords: singing, children's music, spiritual songs, church, music pedagogy, early childhood education

Sisällys/Contents

1 JOHDANTO	2
2 LAULAVA SEURAKUNTA	4
3 ILOISET EVANKELISET	8
3.1. Evankelisen liikkeen historiaa	8
3.2. Siion, Siion, olkoon onni sulla	9
4 KAIKKI LAPSET MAAN, TULKAA LAULAMAAN!	11
4.1. Laulamisen helppoudesta	12
4.2. Musikaalisuudesta	13
4.3. Laulaminen ja hyvinvointi	15
5 KEITÄ NÄMÄ OVAT LUONA ISTUIMEN?	18
5.1. Pikkulapsen jumalakuva	19
5.2. Esikouluikäisen taikamaailma	20
5.3. Tiedonjanoinen koululainen	22
6 KIRJANTEKOVAIHEITA	26
6.1. Kirjalle nimi	27
6.2. Laulumateriaalin kerääminen	28
6.3. Kirjoihin, kansiin, muistitikkuun	29
6.4. Tunnuslaulu	30
6.5. Lasten veisukirja	31
7 LOPPUHUOMIOITA	33
LÄHTEET	35
LIITTEET	37

1 JOHDANTO

Tässä tutkielmassa on tarkoitus syventyä pohtimaan laulamisen ja yleisesti musiikin merkitystä lapsen kehitykselle sekä selventää muuten niitä peruseriaatteita, joiden pohjalta laulukirjan rakentaminen on aloitettu. Toivon näin pystyväni antamaan kestävästi perustelut tämän laulukirjan tekemiselle sekä yleensä laulamiselle ja laulattamiselle. Samalla syvennän omaa tietämystäni lasten musiikillisesta ja hengellisestä maailmasta voidakseni paremmin arvioida laulukirjaan ehdotettuja kappaleita. Käyn myös läpi tähänastisia kirjantekovaiheita. Varsinainen kirja on suunniteltu julkaistavaksi kesä-heinäkuun taitteessa vuonna 2013 evankeliumijuhlilla Lohtajalla.

Musiikki ja laulaminen, kuten muutkin taiteet, ovat osa ihmisyyttä. Lapset alkavat hyräillä ja lauleskella heti puheen opettelemisen yhteydessä ja ilmaisevat itseään luovasti ja monipuolisesti, ellei heidän toimintaansa rajoiteta (Roivainen 1999, 4). Musiikki ei kuulu vain harvoille ja valituille, vaan on tavalla tai toisella osa jokaisen arkipäivää. Musikaalisuutta ei myöskään ole vain kyky luoda tai toteuttaa musiikkia, vaan myös kyky kuunnella ja nauttia siitä. Usein tämä luontainen musiikista iloitsemisen lahja onnistutaan lannistamaan, eikä erilaisten sopivaisuuden nimissä pystytettyjen muurien purkaminen myöhemmällä iällä onnistu ilman ulkopuolisten tukea ja rohkaisua.

Vanhan testamentin ajoista asti laulaminen on ollut osa niin yhteistä jumalanpalvelusta kuin yksittäistenkin ihmisten hengellistä elämää. Vanhaan testamenttiin sisältyy kolme kokonaan lauluteksteistä koostuvaa kirjaa: Psalmi, Laulujen laulu eli Korkea veisu ja Valitusvirret. Laulaminen on ollut keino sekä purkaa omia tunteja että opettaa Jumalan sanaa. Jumalanpalvelukset, erilaiset seurakunnat ja kokoontumiset, kuorot ja kerhot jatkavat Raamatun ajan perinnettä ja vievät evankeliumia eteenpäin paitsi sanoin myös sävelin.

Luterilaisen kirkon ja evankelisen herätysliikkeen tilaisuuksissa musiikilla ja varsinkin yhteislaululla on merkittävä rooli: Laulaminen yhdistää. Se tarjoaa jokaiselle läsnäolijalle mahdollisuuden osallistua esimerkiksi jumalanpalveluksen tapahtumiin. Musiikin avulla voidaan rytmittää tilaisuuksia, luoda tarpeellista vaihtelua ja näin

helpottaa ihmisten keskittymistä. Musiikilla tuntuu myös olevan voima tunkeutua läpi meidän järkemme ja tunteemme esteistä ja puhutella suoraan meidän sisintämme. Lauluja ja sitä myötä niiden sisältämää opetusta on myös helpompi muistaa kuin pelkkää puhuttua sanaa.

Edellinen evankelisen liikkeen lastenlaulukirja, Nuori Siion, julkaistiin 1929 ja se jäi hiljalleen pois käytöstä noin 1960-luvulla. Siihen mennessä, kun työ uuden kirjan kokoamiseksi syksyllä 2011 virallisesti aloitettiin, oli sellaisen tekeminen ollut jo pitkään tapetilla. Suomen luterilaiseen kirkkoon kuuluva evankelinen herätysliike on toimintansa alusta, 1800-luvulta lähtien, järjestänyt omia lauluseuroja, hartauksia, rukouspiirejä sekä lastenleirejä ja rippileirejä. Viime vuosina myös omien jumalanpalvelusten määrä eri paikkakunnilla on kasvanut. Nyt koottava lastenlaulukirja tulisi ennen kaikkea lastenleirien ja messuyhteisöjen pyhäkoulujen käyttöön.

2 LAULAVA SEURAKUNTA

Sana seurakunta herättää monenlaisia miellelyhtymiä ja tunteita, eikä ole täysin yksiselitteinen. Seurakuntaa voidaan hahmotella monenlaisin kielikuvin ja määritelmien. Usein seurakunta mielletään vahvasti aikuisten toimintakentäksi, jossa lapset ja nuoret ovat vähemmistöä. Raamattu ja tunnustuskirjat eivät kuitenkaan puolla tällaista seurakuntakäsitystä.

Augsburgin tunnustus, joka kuuluu Luterilaisten tunnustuskirjojen kokoelmaan, opettaa kirkosta eli seurakunnasta:

Kirkko on pyhien yhteisö, jossa evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan. Kirkon todelliseen ykseyteen riittää yksimielisyys evankeliumin opista ja sakramenttien toimittamisesta. Sen sijaan ei ole välttämätöntä, että perityt inhimilliset traditiot, jumalanpalvelusmenot tahi seremoniat, jotka ovat ihmisten säätämiä, ovat kaikkialla samanlaiset. Paavali näet sanoo: 'Yksi usko, (Ef.4:5-6) yksi kaste, yksi Jumala, joka on kaikkien Isä jne.'" (Tunnustuskirjat 2007, 54.)

Todellinen seurakunta ei siis ole aisteilla tai järjellä erotettava ihmisryhmä tai instituutio saati maantieteellinen alue, vaan siihen kuuluvat kaikki Jeesukseen uskovat. Näin ollen on mahdollista kuulua Kristuksen maailmanlaajuiseen kirkkoon kuulumatta mihinkään inhimillisesti havaittavaan seurakuntaan. Samoin on mahdollista kuulua maanpäällisiin seurakuntiin kuitenkin uskomatta Kristukseen ja näin jäädä todellisen seurakunnan ulkopuolelle.

Raamatussa seurakunnasta puhutaan muun muassa Kristuksen ruumiina (1.Kor. 12), jossa jokaisella jäsenellä on oma tehtävänsä, Kristuksen morsiamena (Joh. 3:27–29.), jota Kristus rakastaa ja jonka puolesta hän uhrautuu, sekä Jumalan temppelinä, jossa Jumala asuu ja vaikuttaa (2.Kor. 6:16). Seurakunta määrittyy siis toisaalta suhteessa Kristukseen, toisaalta suhteessa maailmaan. Suhteessa Kristukseen seurakunta on hänen rakkautensa kohde, jonka tehtävä on rakastaa puolestaan häntä. Suhteessa maailmaan seurakunta on elävä todiste Jumalan pelastusteoista. Hengelliset laulut ovat yksi tärkeä kirkon ja yksittäisen kristityn väylä hoitaa näitä tehtäviä: toisaalta ilmaista omaa uskoa,

rukoilla ja näin elää Jumalan yhteydessä, toisaalta todistaa Jumalasta muille ihmisille.

Luterilaisessa kirkossa seurakunnan, siis seurakunta-nimisen instituution, täysivaltaisia jäseniä ovat kastetut ja konfirmoidut kirkkoon kuuluvat ihmiset. Kasteessa ihminen liitetään Jumalan ja seurakunnan yhteyteen. Konfirmaatiossa kastettu kristitty ilmaisee oman tahtonsa elää saamansa kristillisen opetuksen mukaan. Näin toteutuu Jeesuksen antama lähetyskäsky:

Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni. Kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käsenyt teidän noudattaa (Matt. 28:18–20).

Kirkon jäsenyys ei ole kiinni maallisesta täysi-ikäisyydestä, vaan jokainen ensi kesänäkin konfirmoitava rippikoulunuori on heti täysivaltainen seurakuntalainen ja saa esimerkiksi oikeuden toimia toisen kastetun kristityn kummina.

Yhteiskunnassa lapsiin ja lapsityöhön panostamista perustellaan usein sillä, että lapsissa on tulevaisuus. Seurakunnassa lapset eivät kuitenkaan ole pelkästään tämän hetken aikuisten vanhuudenturva, vaan täysin samanarvoisia kristittyjä kuin vanhemmatkin ikäluokat. Paavali kirjoittaa Timoteukselle: ”Kenenkään ei pidä väheksyä sinua nuoruutesi vuoksi. Näytä sinä hyvää esimerkkiä puheissasi ja elämäntavoissasi, rakkaudessa, uskossa ja puhtaudessa (1.Tim. 4:12).” Seurakunnan lastentoiminta, kuten kerhot, leirit, pyhäkoulut ja kuorot, eivät ole olemassa siksi, että lapset antaisivat lisäarvoa seurakunnalle, minkä he toki tekevät, vaan siksi, että heillä Jeesukseen kastettuina on oikeus saada kristinuskon mukaista kasvatusta ja ilmaista omaa uskoaan. Niin sanotussa lasten evankeliumissa (Mark. 10:13–16) Jeesus nostaa lapsen lapsenuskoineen aikuisten esikuvaksi: ”Sallikaa lasten tulla minun luokseni, älkääkä estäkö heitä. Heidän kaltaistensa on taivasten valtakunta. Totisesti: joka ei ota Jumalan valtakuntaa vastaan niin kuin lapsi, hän ei sinne pääse.”

Ajatus seurakunnasta Kristuksen ruumiina viittaa siihen, että Jumala on päättänyt toimia maailmassa ja ihmisten keskuudessa toisten ihmisten välityksellä. Evankeliumi, ilosanoma Jeesuksesta, on levinnyt ja leviää ihmiseltä toiselle ensin Raamatun kirjoittajien ja myöhemmin sen opettajien kautta. Tässä työssä Raamatun opettajiksi ei

voida laskea vain koulunsa käyneitä teologeja, vaan jokainen kristitty omalla elämällään julistaa Raamatun sanomaa lähipiirissään. Myös lapset ja aikuiset opettavat toinen toistaan. ”Lapset ovat Herran lahja, kohdun hedelmä on hänen antinsa”, sanotaan psalmissa (Ps. 127:3). Kristillisen uskon mukaan Jumala antaa lapsen hänen vanhemmilleen, mutta samalla lapselle hänen vanhempansa ja näin haastaa vanhemmat hoitamaan tehtävänsä lapsen huoltajina ja kasvattajina. Samoin kristillisen uskon mukaan Jumala antaa lapselle opettajia, kirkon ja esivallan. Voidaan siis sanoa, että viime kädessä kasvattavat sukupolvet ovat lapsen kristillisestä kasvatuksesta vastuussa Jumalalle. Tällaisella ajatusketjulla voidaan kuvata sitä, millaisella vakavuudella lapsi- ja nuorisotyöhön tulisi seurakunnissa suhtautua.

Jumalan palvelijoina ja seurakuntalaisina lapset eivät siis jää aikuisia huonommiksi, vaan usein puhuvat jopa vanhempia paljon rohkeammin uskonasioista. Tietystä ikävaiheesta niin uskovien kuin ei-uskovienkin perheiden lapset kiinnostuvat Jumalasta (Tamm 1988, 43). Laulut ja musiikki puolestaan ovat lapsille mielekäs ja luonteva rukouksen ja hengellisen elämän muoto (sama, 64).

Seurakunnasta puhutaan myös Jumalan perheväkenä, ja ajatukseen perheestä liittyy voimakkaasti yhteenkuuluvuuden tunne. Kun seurakunta laulaa yhdessä, jokainen seurakuntalainen voi itse osallistua aktiivisesti yhteiseen toimintaan, mikä lujittaa tätä yhteenkuuluvuutta (Laula kanssani 2010, hakupäivä 14.5.2012). Koska lasten käsityskyky on kuitenkin erilainen kuin aikuisten, ei lasten voida olettaa automaattisesti pystyvän osallistumaan aikuisten seurakunnallisiin harrastuksiin, edes aikuisten yhteislauluun. Niinpä lastentajuksen materiaalin tekeminen, kokoaminen ja julkaiseminen ovat seurakunnan terveille, kaikki ikäryhmät tavoittavalle toiminnalle välttämätöntä. Lapsityö on osa seurakunnan keskeistä toimintaa, mutta sillä on oma erityinen luonteensa ja omat kohderyhmästä nousevat mahdollisuutensa ja rajoituksensa.

Lasten asema osana seurakuntaa on korostunut ja vahvistunut 1900-luvulla. Lapsiin on niin seurakunnassa kuin yhteiskunnassakin kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota. Jotta lapsityöhön olisi seurakunnan työntekijöillä, niin palkatuilla kuin vapaaehtoisillakin, samat edellytykset kuin aikuistyöhön, tarvitaan lapsille suunnattua kristillistä opetusmateriaalia, kuten lasten Raamattuja ja lastenlaulukirjoja. Erityisesti laulut soveltuvat hyvin lapsityöhön. Sävelmät ja rytmi auttavat sanojen ja opetusten

mieleen painamista, yhteinen tekeminen vahvistaa lapsen kokemusta itsestään suuremman ryhmän osana ja positiiviset musiikkikokemukset, kuten laulaminen ja musiikin harrastaminen, vaikuttavat myönteisesti lapsen minäkuvaan (Ruismäki ja Ruokonen 2011, 7).

3 ILOISET EVANKELISET

3.1. Evankelisen liikkeen historiaa

SLEY eli Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys perustettiin 1873 erityisesti kustantamaan ja levittämään luterilaista kirjallisuutta (SLEY 2010, hakupäivä 22.3.2012). Samalla SLEY on evankelisen herätysliikkeen keskusjärjestö. Evankelinen herätysliike on yksi neljästä niin sanotusta vanhasta Suomen luterilaisen kirkon herätysliikkeestä. Muut liikkeet ovat rukoilevaisuus, herännäisyys eli körttiläisyys ja lestadiolaisuus. Kaikki neljä ovat syntyneet Saksassa 1600- ja 1700-luvulla vaikuttaneen pietismin pohjalta ja korostavat ihmisen omakohtaista uskoa ja suhdetta Jumalaan (Opintoverkko 2000–2002, hakupäivä 22.3.2012). Uudempia herätysliikkeitä ovat esimerkiksi niin sanottu viides herätysliike, jonka piiriin kuuluvat sellaiset järjestöt kuin Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys (Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys 2011, hakupäivä 22.3.2012) Suomen Raamattuopiston säätiö (Suomen Raamattuopisto 2008, hakupäivä 22.3.2012) ja Evankelis-luterilainen Lähetisyhdistys Kylväjä ry (Kylväjä 2010, hakupäivä 22.3.2012), ja muutama vuosi sitten kirkkoa kuohauttanut Nokia-missio.

”Evankelinen herätysliike syntyi 1840-luvulla pastori Fredrik Gabriel Hedbergin löydettyä Martti Lutherin tavoin synnin hädässään Raamatusta varmuuden pelastuksesta”, kerrotaan SLEY:n sivuilla lyhyesti liikkeen perustajasta (Kuusisto 2011, hakupäivä 22.3.2012). Hedberg (1811–1893) syntyi Saloisissa ja kävi koulua Raahessa ja Oulussa. Teologiaa opiskellessaan Hedberg tutustui niin sanottuihin yliopistopietisteihin sekä Etelä-Suomen nuoriin herännäispappeihin. Hallitus ja kirkon johto eivät pitäneet tästä intomielisestä herätysaarnajien joukosta, ja niin vuonna 1833 papiksi valmistunut Hedberg lähetettiin ensin Paimioon tuomiokapitulin valvovan silmän alle, sieltä Ouluun vankilasaarnaajaksi ja edelleen Raippaluotoon, josta hän sai palata mantereelle vuonna 1843. Hedberg teki saman löydön kuin Luther kolmea sataa vuotta aiemmin: Kristus on jo sovittanut koko maailman synnit ristinkuolemallaan Golgatalla, ja siksi jokainen saa siltä seisomalta uskoa syntinsä anteeksi annetuiksi ilman mitään ehtoja. (Sama, hakupäivä 22.3.2012.) ”Ken uskoo ja on kastettu, hän on jo

Herran valittu. Nyt kiittäkäämme laupeutta ja iloitkaamme Herrassa!” kirjoittaa herätysliikkeen isä laulussaan (Siionin kannel 1999, 154).

Kuten Suomen kirkkoon kauttaaltaan myös evankelisuuteen on aina kuulunut vahvasti laulaminen ja musisoiminen. Yksi evankelisen liikkeen varhaisimmista ja edelleen suosituimmista toimintamuodoista on seurat, yhteislaulutilaisuus, johon liittyy yksi tai useampia lyhyitä puheita ja raamattuopetuksia. Hedberg itse kirjoitti useita lauluja, joista osa on mukana evankelisten nykyisessäkin laulukirjassa, *Siionin kanteleessa*. (Siionin kannel 1999, 712.)

Lastenlaulujen julkaisijana evankelinen herätysliike kunnostautui jo 1800-luvulla. Tuohon saakka lapsia oli pidetty lähinnä pieninä aikuisina, eikä erityistä lastenmusiikkia ollut. 1700-luvun lopulla alkoi lastenkirjallisuus eriytyä omaksi alueekseen. 1800-luvulla sama kehitys alkoi näkyä myös lauluissa, kun Bengt Jakob Ignatius julkaisi vuonna 1824 virsikirjaehdotuksessaan kaksi lapsille nimettyä laulua. (Ahola & Nikulainen 2010, 60.) Pian tämän jälkeen evankeliseen liikkeeseen kuulunut kansa- ja pyhäkouluopettaja Johannes Wilhelm Hirvonen alkoi julkaista omia lastenlaulukokoelmiaan. Kuitenkin vielä 1800-luvun lopulla käytettiin kirkon pyhäkouluissa lähinnä virsikirjaa. Evankelisilla oli lisäksi käytössään vuonna 1888 julkaistu *Lasten Laulukirja*, mikä oli ainutlaatuista Suomen herätysliikekentässä. (Sama, 63.) Myös Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen vuonna 1929 toimittama *Nuori Siion* oli omana aikanaan harvinaislaatuinen panostus lasten ja nuorten hengelliseen musiikkiin (sama, 65).

3.2. Siion, Siion, olkoon onni sulla

Kaikkien neljän vanhan herätysliikkeen laulukirjan nimessä on sana Siion. Evankelisilla on Siionin kantele, ruotsinkielisillä evankelisilla *Sions harpan*, heränneillä *Siionin virret*, lestadiolaisilla *Siionin laulut* tai *Siionin matkalaulut* ja rukoilevaisilla *Siionin virret* sekä *Halullisten sielujen hengelliset laulut*. Sanalla Siion viitataan Raamatussa moneen eri asiaan: Yhtäältä sillä tarkoitetaan Jerusalemin temppelivuorta, jolla oli Jerusalemin temppeli. Ensimmäisen temppelin rakennutti Israelin kuningas Salomo ja sen tuhosivat babylonialaiset noin vuonna 586 eKr. Toisen temppelin Israelilaiset rakensivat

palattuaan Babyloniasta pakkosiirrosta, mutta sen taas hävittivät Jeesuksen ennustuksen mukaisesti roomalaiset noin 70 jKr. Toisaalta sanalla Siion tarkoitetaan vertauskuvallisessa mielessä Jumalan huolenpitoa ja suojelusta. Kolmanneksi Siionilla viitataan Jerusalemiin ja sen asukkaisiin, Juudan kuningaskuntaan ja yleensä juutalaisiin. (Saarisalo 1975, 1012–1013.)

Vuoden 1999 Siionin kanteleen esipuheessa kerrotaan nimestä Siion, että se viittaa Raamatun kuvaan kahdesta vuoresta, Siinaista ja Siionista. Siinai oli vuori, jolla Mooses sai lain taulut Jumalalta, Siion puolestaan Jerusalemin temppelivuori, uhraamisen paikka, johon tultiin, kun Siinailta saatuja käskyjä oli rikottu. ”Siinain lain vaatimusten salamat eivät uhkaa sitä, joka turvautuu Jumalan rakkauteen Kristuksessa, armoon Siionista.” (Siionin kannel 1999, 5.)

Siionin kannel ilmestyi ensimmäisen kerran vuonna 1874 yksittäin nuottipainoksena. Laulukirja uudistettiin viimeksi vuonna 1999, minkä jälkeen siitä on otettu jo useita painoksia. Siionin kannel on maamme käytetyimpiä hengellisiä laulukirjoja, ja sitä on painettu yli miljoona kappaletta (Siionin kannel 1999,6). Nykyisessä Siionin kanteleessa on 492 laulua, joista viisitoista on Hedbergin runoilemia (sama, 712). Siionin kanteleessa korostuvat kautta linjan väkevä, sammuttamaton ilo Jeesuksen sovitustyöstä ja kaipaus taivaassa odottavaan, entistä täydellisempään riemuun. Esimerkiksi Oulun evankelisten opiskelijoiden, SLEY:n opiskelijajärjestön Oulun osaston, viikoittaisissa opiskelijailloissa yksi suurinta suosiota nauttivista lauluista julistaa marssin tahtiin: ”Veri Jeesuksen meidät taivaaseen täältä murheiden maasta vie. Sana ilmoittaa aivan tarkalleen, että sinne on yksi tie. Muuta tietä ei ole taivaaseen, ikivanha vain armon tie. Minut kerran se kodin autuuteen kanssa uskovan joukon vie.” (Sama, 648.)

Siionin kanteleen lastenlauluosiossa on vain kahdeksan laulua. Muualla kirjassa on kyllä myös lastentajuista materiaalia, mutta sinne tänne siroteltuna. Pyhäkoulunpitäjien ja lastenohjaajien tulisi siis tuntea laulukirja kuin omat taskunsa, jos he mielisivät todella sitä käyttä.

4 KAIKKI LAPSET MAAN, TULKAA LAULAMAAN!

Musiikki on ollut luonnollinen osa kaikkia ihmiskulttuureja. Niin Raamatun kertomukset, historiankirjoitukset kuin entisiltä ajoilta säilynyt kuvataidekin osoittavat, että musiikki on värittänyt ihmisten jokapäiväistä elämää ja juhla-aikoja, mentiin sitten mihin maailman kolkkaan tahansa. Piispa Yrjö Sariola kirjoittaa: ”Musiikki on Lutherin mukaan luotu yhdessä muun luomakunnan kanssa. Se ei ole kehittynyt joskus myöhemmin jonkinlaisena lisäyksenä, vaan se on olemassa luomakunnan alusta alkaen” (Sariola 1986, 23). Uskonpuhdistaja Martti Luther tunnetaan suurena laulun ja musiikin ystävänsä. Masennukseen taipuvaiselle Lutherille musiikki oli tapa nauttia elämästä. Hänen kirjoituksiaan avuksi käyttäen Sariola määrittelee musiikin kaksi suuntaa: että se yhtäältä on Jumalan lahja ja kuuluu erottamattomana osana luomakuntaan ja että siinä toisaalta ei ole mitään jumalallista, vaan se on osa aineellista todellisuutta.

Lutherin teologinen pohjaratkaisu johtaa myönteiseen ja avoimeen musiikkikäsitteeseen. Koska Jumala toimii aineellisen todellisuuden välityksellä myös musiikissa, tämä on suuri Jumalan lahja, jota on käytettävä sen arvon mukaisesti vapaalla ja iloisella mielellä. (Sama, 25.)

Musiikin kenties ihmiselle kaikkein luonnollisin ja itsestään selvin muoto on laulaminen, se kun ei vaadi minkäänlaisia välineitä, pelkästään ihmisen oman äänen. Laulamisen tavat ja ihanteet ovat vaihdelleet paikasta ja ajasta riippuen. Mieltymykset tietynlaiseen äänityyppiin tai äänenkäyttötapaan ovat hyvin yksilöllisiä, ja musiikin eri tyyllilajien kannattajien välisissä keskusteluissa puhujalle itselleen vierasta tapaa kuulee usein sanottavan kiljumiseksi, huutamiseksi tai mölyämiseksi. Tällaisia määrittelyjä ei kuitenkaan kaivata, jos laulamiseen suhtaudutaan Lutherin opetuksen mukaisesti ”vapaalla ja iloisella mielellä”.

Laulaminen on pohjimmiltaan ihmiselle yhtä luontevaa kuin puhuminen. Puhumaan opetteleva lapsi alkaa lähes poikkeuksetta myös hyräillä ja lauleskella (Roivainen 1999, 4). Moni kertoo jopa oppineensa laulamaan ennen puhumista. Molemmissa on kyse silkasta äänestä, ilmavirran aiheuttamasta äänihuulten värähtelystä, äänen synnyttämisestä ja sen tietynlaisesta hallitsemisesta, eikä tällä äänen hallinnalla ole

mitään sen kummallisempaa päämäärää kuin omien ajatusten ja tunteiden ilmaisemiseen ja vuorovaikutus toisten kanssa.

4.1. Laulamisen helppoudesta

Musiikki yksinkertaisimmillaan koostuu käytännössä sävelistä, pulssista ja rytmistä. Tietyissä kappaleissa on käytössä tietty sävelten joukko, joka on järjestetty tietyllä tavalla. Syyt siihen, miksi tätä säveltä seuraa tuo eikä se, ovat moninaiset ja usein tiedostamattomat, emmekä puutu siihen aiheeseen tämän enempää. Jokin tietyissä sävelkulussa vain ”kuulostaa hyvältä”. Kappaleeseen valitaan myös pulssi eli perussyke ja poljento sekä rytmi, joka taas on yksittäisten sävelten keston määrittelyä. Kaikki nämä musiikin rakennuspalikat ovat yhtä lailla olemassa ihmisen puheessa (Suomi 2008, luennot). Kieli on ihmistenvälisen viestinnän keskeisimpiä keinoja, kenties sanattoman, kehollisen viestinnän jälkeen tärkein. Kielen kuvaamiseksi on kehitetty lukuisia eri merkistöjä, kieltä on tutkittu ja sitä voidaan opettaa, mutta pohjimmiltaan kielikin on vain ääntä, erilaisten äänteiden järjestäytyneet kokoelma, jonka yhdistelmille on annettu erilaisia kielenulkoisia merkityksiä.

Kohdussa kasvavan lapsen elämän ensimmäiset äänimaisemat koostuvat äidin sydämen sykkeestä, puheesta ja laulusta. Lapsen kielellistä kehitystä tutkittaessa on havaittu, että jo kolmikuisena lapsi kykenee tunnistamaan oman äidinkielensä rytmit, sävelkulut ja painot ja näin erottamaan sen vieraista kielistä. Rytmii ja sävelkulku ovat siis paitsi musiikin myös puheen tyypillisimpiä, helpoimmin tunnistettavia elementtejä. Lapsen kasvaessa hänen aivonsa oppivat vähitellen erottamaan oman äidinkielensä äänteet muista äänistä, jonka jälkeen hän voi alkaa jäljitellä niitä. (Suomi 2010, luennot.) ”Äänen sävyt ja korkeudet, puheen rytmi ja tuudittelu ovat osa varhaista vuorovaikutusta, mutta ne ovat myös musiikin keskeisiä elementtejä”, kirjoittaa Jari Sinkkonen Hyvä Terveys -lehden artikkelissaan ”Musiikin sivuvaikutuksia” (Sinkkonen 2006, 14).

Ihmisen puhe ei ole koskaan tasaista. Kussakin kielessä on oma intonaationsa eli sävelkulkunsa, omat rytmensä ja sanapainonsa. Toisten kielten puhujat puhuvat keskimäärin nopeammin tai korkeammalta kuin toisten. Lähes kaikissa kielissä

intonaatiolla voidaan tehostaa ja alleviivata puhuttua ilmausta, kuten esimerkiksi tehdä nousevalla sävelkululla toteamuksesta kysymys. Kullakin kielellä on myös omat vakiintuneet sanapainonsa. Esimerkiksi suomen kielessä sanan pääpaino on aina sen ensimmäisellä tavulla ja sivupaino sen jälkeen joka toisella, viimeinen tavu on painoton. Sanan paino voi maailman kielissä kuitenkin yhtä hyvin olla esimerkiksi sanan toisella tai viimeisellä tavulla tai se voi olla liikkuva (Palviainen 2007, luennot).

Myös lauseilla ja saneilla on omat, kaikkien kielenpuhujien tuntemat painonsa. Puhutaan niin sanotusta kielikorvasta, alitajuisesta sääntökokoelmasta, joka tekee suomalaisen suomesta toisten suomalaisten mielestä suomen kuuloista, mutta saa kauankin kieltä opiskelleen ulkomaalaisen erottumaan porukasta. Lauseen pääpaino voidaan myös antaa yllättävälle sanalle ilmaisun tehostamiseksi. Äänensävyllä ja sävelkululla voidaan antaa samoille saneille hyvin erilaisia sisältöjä. Esimerkiksi lauseen: ”Miten tuo kissa tänne on joutunut?” merkitys muuttuu selvästi riippuen siitä, sanotaanko se vaikkapa hellittelevään tai ärtyneeseen sävyyn, miten korkeaa tai matalaa ja miten voimakasta puheääntä käytetään, millainen on lauseen intonaatio ja millä sanalla sen pääpaino.

Kaiken edellä esitetyn perusteella laulamisen tulisi olla yhtä luontevaa kuin puhumisen. Miksi näin ei sitten ole? Miksi niin monet aikuiset ja jopa lapset, jotka kyllä puhuvat, kieltäytyvät laulamasta – varsinkin toisten kuullen? Miksi ihmiset, jotka arkipuheessa käyttävät luontevasti erilaisia rytmejä ja sävelkulkuja, äänen sävyjä ja poljentoa, muuttuvat monotonisiksi roboteiksi alkaessaan laulaa?

4.2. Musikaalisuudesta

Ihmisten luontaiset kyvyt oppia ja toteuttaa musiikkia vaihtelevat suuresti. Tällaisia voivat olla vaikkapa kyky erotella sävelkorkeuksia tai muistaa rytmejä. Artikkelissaan *Lasten luovuus, musikaalinen identiteetti ja hyvinvointi* David Hargreaves kuitenkin esittää, että lapsen luovuuden kehittymiselle on itse asiassa jopa enemmän merkitystä sillä, uskoko hän itse olevansa hyviä musiikissa. Se, millaiset lähtökohdat hänellä kenties on, ei siis olekaan ainoa musikaalisuuteen ja sen kehittymiseen vaikuttava tekijä. (Ruismäki & Ruokonen 2011, 5.) Usko omiin kykyihin näyttäisi olevan ratkaisevaa

etenkin niiden lasten kohdalla, jotka pitävät itseään epämusikaalisina. Tällainen heikko käsitys omista musikaalisista kyvyistä juontuu usein ulkopuolisten, kuten opettajien, vanhempien tai toisten lasten puolihuolimattomista kommentteista. Lapsi, joka pitää itseään epämusikaalisena, panostaa musiikkiin vähemmän eikä pääse kehittymään, mikä vahvistaa entisestään hänen käsitystään lahjojensa puutteesta. Lapsi siis rakentaa aktiivisesti omaa musikaalista identiteettiään taitojensa, itsetuntonsa ja saavutustensa varaan. (Ruismäki & Ruokonen 2011, 5.)

Musikaalisuutta ja luovuutta ylipäätään pidetään usein vain suurten nerojen, kuten Mozartin tai Van Goghin ominaisuuksina. Luovuuteen liitetään usein myös ajatus henkisestä epävakaudesta, onnettomuudesta ja kovista kohtaloista, joita taiteilijat purkavat teostensa kautta. Tällaista mielikuvaa luovuudesta voidaan pitää vääränä kahdella tavalla: ensinnäkin tiedemiehet, poliitikot ja historioitsijat voivat olla aivan yhtä luovia kuin taiteilijat, ja toisekseen luovuutta ei ole vain poikkeuksellinen lahjakkuus tietyllä elämän osa-alueella, vaan jokainen käyttää luovuutta omassa arjessaan. Hargreaves käyttää termiä ”jokapäiväinen luovuus”. (Ruismäki ja Ruokonen, 2011, 1.)

Luovuutta käsittelevät tutkimukset voidaan jakaa ryhmiin sen mukaan, tutkitaanko niissä ensisijaisesti luovaa henkilöä, syntyneitä teoksia, luomisprosessia vai ympäristöä. Luovan ihmisen tutkiminen on ollut pitkälti tiettyjen luonteenpiirteiden tai ajattelumallien kartoittamista. Tällaisten ajatusten pohjalta on myös tehty laajoja luovuustestejä etenkin 1960- ja 1970-luvuilla. Näissä testeissä ihmiset jaettiin johdonmukaisesti ajatteleviin ja laajenevasti ajatteleviin. Johdonmukainen ajattelu liittyy sellaisiin logiikan kysymyksiin, kuten: ”Mikä numero on seuraava sarjassa 2, 4, 7, 11..?” Laajenevaa ajattelua puolestaan vaativat sellaiset kysymykset kuin: ”Kuinka monta käyttötarkoitusta keksit melonille?” Varhaisissa tutkimuksissa johdonmukainen ajattelu yhdistettiin älykkyyteen ja laajeneva ajattelu luovuuteen. Tällaisia johtopäätöksiä alettiin kuitenkin pian pitää virheellisinä, sillä ihmisen jokapäiväinen elämä vaatii kumpaakin ongelmanratkaisutapaa. Myöhemmin psykometriset tutkimukset osoittivat, ettei luovuus ole mikään pysyvä ominaisuus, jota voidaan mitata, vaan se liittyy aina tiettyyn tilanteeseen ja kontekstiin. (Ruismäki & Ruokonen 2011, 2.)

Psykologisessa kirjallisuudessa esiintyy lukuisia eri teorioita musikaalisuudesta. Yksi

niistä on niin sanottu *itse määräämisen teoria*, jonka esittelivät R.M. Ryan ja E.L. Deci vuonna 2000: Kun ihmisen psykologiset perustarpeet, eli vuorovaikutus, kyvykkyys ja itsenäisyys, saadaan tyydytettyä, motivaatio ja hyvinvointi lisääntyvät. Vuorovaikutuksella tarkoitetaan ihmisen tekojen vaikutusta ja suhdetta ympäristöönsä, kyvykkyys puolestaan viittaa vaadittavien perustaitojen ja tietojen hallitsemiseen ja soveltamiseen. Itsenäisyys, mihin koko teorian nimikin viittaa, tarkoittaa sitä, että luova toiminta on aina motivoituneempaa, kun se lähtee ihmisestä itsestään, kuin jos se on ulkopuolisten sanelemaa tai perustuu muitten toiveiden täyttämiseen. Kun lapset tekevät musiikkia, nämä kolme perustarvetta täytyvät helposti. Heidän itsemääräämisoikeuden tunteensa, sisäinen motivaationsa ja henkilökohtainen hyvinvointinsa lisääntyvät. Näin yhdistyvät luovuuden kolme suuntaa, eli vuorovaikutus, tietotaito ja motivaatio, jotka puolestaan synnyttävät positiivisen tunnereaktion. (Ruismäki & Ruokonen 2011, 3.)

4.3. Laulaminen ja hyvinvointi

Viimeisten vuosikymmenten aikana on maailmalla entistä enemmän alettu tutkia ja tunnistaa musiikin terapeuttisia vaikutuksia. Maailmansotien jälkeen Suomi on ollut hyvin menestyvä valtio. Talous on noussut ennennäkemättömällä vauhdilla melkoisiin korkeuksiin ja koululaitos saa vuosi vuoden jälkeen kärkisijoja kansainvälisissä tutkimuksissa. Samaan aikaan masennus ja syrjäytyminen kuitenkin lisääntyvät ja näyttävät kaiken kukkuraksi muuttuvan entistä enemmän lasten ja nuorten ongelmiksi. Yksi syy tällaiseen negatiiviseen kehitykseen voi olla Suomessa vallitseva yltyökyksilöllisyyden ilmapiiri. Professori Tuula Tamminen ehdottaa lääkkeeksi uutta yhteisöllisyyden nostamista yksilöllisen ja pinnallisen kulttuurin vastapainoksi. (Keskipohjanmaa 2008, 11.4.2008.) Ulla Tuovinen puolestaan alleviivaa yhteislaulun merkitystä yhteisöllisyyden rakentajana (Laula kanssani 2010, hakupäivä 14.5.2012).

Yhdessä laulaminen ja muu yhteinen musisoiminen luovat tunteen johonkin kuulumisesta. Musiikin psyykkisiä vaikutuksia on alettu viime vuosikymmeninä tutkia vakavasti, ja hiljalleen musiikkiterapian tutkimus ja koulutus ovat Jaakko Erkkilän ja muiden pioneerien urauurtavan tutkimuksen myötä vakiinnuttaneet jalansijansa Suomessakin. Musiikin ja nimenomaan musiikin yhteisen tekemisen, ei vain kuuntelemisen, avulla voidaan esimerkiksi tavoittaa omassa maailmassaan elävä autisti,

auttaa masennuspotilasta purkamaan tunteitaan ja tyyntyyttää vastasyntyntä, jopa syntymätöntä lasta.

Tutkijat ovat myös kiinnittäneet huomiota siihen, minkä jokainen vanhuksia hoitanut omainen tai sairaanhoitaja on tiennyt jo kauan: kun ihmiseltä on riisuttu liikunta- ja puhekyky, usein muistikin, lapsuuden laulut ja virret nousevat yhä pintaan.

Omassa työssäni näen jatkuvasti, miten ihmiset elämän käännekohtissa ja kriisivaiheissa etsivät selviämiskeinoja. Mitä vaikeammasta tilanteesta on kyse, sitä suuremman avun ja lohdun ihmiset löytävät niistä lapsuuden kokemuksistaan, joista he ammentavat toivoa ja turvaa. Ylivoimaisesti parhaita tällöin ovat muistot lapsuuden virsistä, rukouksista ja suojelusenkeleistä, eli kaikesta lapsenuskoon liittyvästä,

Tamminen kirjoittaa ja kyselee, miten elämän kolhuista selviää se jatkuvasti kasvava ihmisryhmä, jota ei lapsena ole opetettu uskomaan. (Lapsemme 2/2006, 11.)

Musiikilla on voimakas vaikutus paitsi ihmisen psyykeen myös kehoon. Erityisesti laulaminen, jossa ihminen käyttää kokonaisvaltaisesti omaa kehoaan ja ääntään, synnyttää voimakkaita mielihyvän kokemuksia. Jo 1900-luvun alkupuolella on saatu kokeellisia todisteita siitä, että musiikillisilla elämyksillä on yhteys ihmisen fysiologisiin muutoksiin. Tutkimuksenalana musiikin fyysisten vaikutusten tutkiminen on kuitenkin kiistanalaista, sillä se jättää usein kokonaan huomiotta koehenkilöiden psyykkiset reaktiot. (Erkkilä 1996, 23.) Tutkimus ei ole myöskään mainittavasti edistynyt, sillä käytetystä musiikista joudutaan käyttämään epämääräisiä kokonaiskäsitteitä, kuten Beethovenin musiikki, romanttinen musiikki tai voimakas musiikki (sama, 25). Antiikin aikana uskottiin, että ihmisellä oli ruumis, joka oli luonnostaan paha ja halveksittava, sekä henki, joka luonnostaan oli hyvä. Myös kristinuskossa on ollut aikoja ja suuntauksia, jotka ovat omaksuneet tällaisen kaksijakoisen ihmiskäsityksen. Luterilainen kirkko opettaa kuitenkin, ettei ihmistä voida jakaa jumalalliseen henkeen ja syntiseen ruumiiseen, vaan ihminen on yksi kokonaisuus, kokonaan Jumalan luoma ja kokonaan syntiin langennut. Mieli ja ruumis eivät ole koskaan toisistaan irrallisia.

Uskonpuhdistaja Martti Luther toi voimakkaasti esiin Jumalan tavan toimia aineellisen maailman välityksellä. Myös musiikki kuuluu osana tähän Jumalan luomaan

aineelliseen todellisuuteen. (Sariola 1986, 23.) Luther, joka itse piti kovasti laulamista, tunnisti myös musiikin terapeuttisen arvon: Hänen mukaansa laulaminen on Jumalan sanan, Raamatun, jälkeen paras sielun virvoittaja. ”Pelkästään puhuttuna sana vetoaa ymmärrykseen; näin toimii teologia. Ihmisen laulamana sana koskettaa tunne-elämää; tästä on kysymys musiikissa” (Sariola 1986, 37). Luther kuvasi suhdettaan musiikkiin hyvin kaunopuheisesti:

Rakastan musiikkia. Minua eivät miellytä hurmahenget,
sillä he tuomitsevat sen. Rakastan musiikkia, koska
se on Jumalan lahja
eikä ihmisten aikaansaannos;
se tekee mielen iloiseksi,
se karkottaa paholaisen,
se synnyttää vilpitöntä iloa. (Sama, 22.)

Hurmahengillä Luther viittaa uskonnollisiin ajatuksiin ja liikehdintöihin, jotka eivät hänen mielestään olleet raamatullisia. Tässä yhteydessä hurmahengen leiman saavat ne ihmiset, jotka opettivat, ettei musiikki ole uskovalle soveliaista. (Sariola 1986, 26.) Samankaltaisia ajatuksia kohtaa vielä tänäkin päivänä. Musiikin esittämistä erityisesti kirkossa ja hengellisissä tilaisuuksissa pyritään helposti säännöstelemään ja rajoittamaan. Masennukseen taipuvalle Lutherille elämästä ja sen kaikista hyvistä puolista iloitseminen oli kuitenkin tärkeää. Hän nimitti paholaista synkkämielisyyden hengeksi, joka tahtoo viedä ihmiseltä elämän ilon ja saada tämän vaipumaan hengelliseen epätoivoon. Musiikki – myös maallinen musiikki – oli hänelle voimakas elämän ilon lähde, ja niin ollen paholaiselle sietämätöntä. (Sama, 37.)

Myös seurakunnassa musiikin terapeuttinen vaikutus näkyy ja tuntuu. Esimerkiksi hautajaisissa musiikki on mukana nimenomaan hoitavana elementtinä. Laulujen ja virsien avulla voidaan kuvata surua, jota omaisten itsensä voi olla vaikeaa sanallistaa, ja näin antaa sysäys surun käsittelemiselle. Samalla virret antavat toivoa kertomalla ja muistuttamalla Jumalan huolenpidosta, syntien anteeksi antamisesta ja ikuisesta elämästä. Laulaminen on myös ihmiselle luonteva tapa iloita, ja seurakunnan tilaisuuksista riemullisimmat – lastenjuhlat ja eläkeläisten iltapäiväkerhot – ovatkin pullollaan yhteislaulua.

5 KEITÄ NÄMÄ OVAT LUONA ISTUIMEN?

Ympäristöllä on suuri vaikutus paitsi musiikin harrastuneisuuteemme myös käsitykseemme Jumalasta. Luterilaisen tunnustuksen mukaan Jumala ilmoittaa itsensä kahdella eri tavalla. Yleiseksi ilmoitukseksi kutsutaan sitä, miten Jumala näkyy maailmassa ja esimerkiksi luonnossa. Sen ohella Jumala on ilmaissut itsensä Raamatussa, jota sanotaan Jumalan erityiseksi ilmoitukseksi. Raamattu on kuitenkin monelta osin vaikeaselkoinen kirja jo muutamien arkipuheelle vieraiden ilmaisujensa takia. Jos Raamatun ymmärtäminen on vaikeaa aikuisillekin, voidaan syystä kysyä, mitä lapset siitä ymmärtävät ja riittääkö se uskon perustaksi.

Ruotsalainen tutkija Maare Tamm kokoaa kirjassaan *Lasten ja nuorten uskonnollinen maailma* niitä eri psykologien ja psykologisten koulukuntien tutkimuksissa saatuja tuloksia, jotka liittyvät lasten käsitykseen ja mielikuviin Jumalasta. Aihetta on tutkittu verrattain vähän. Useimmat historian tunnetut psykologit ovat sivunneet aihetta vain niukasti muiden tutkimuksiensa yhteydessä. Lisäksi kirjan julkaisuvuoteen 1988 mennessä ei Ruotsissa lasten uskonnollisuuteen liittyviä aiheita ollut tutkittu vielä lainkaan. (Tamm 1988, 6-7.) Koska Suomen kirkon kehitys on viime vuosikymmeninä seurannut vahvasti joskin enemmän tai vähemmän jäljessä Ruotsin kirkon esimerkkiä, voidaan Tammin tutkimusta pitää edelleen ajankohtaisena.

Laulukirjan tekemisen kannalta on syytä ottaa huomioon ne lasten jumalakuvien piirteet, jotka ovat tietyille ikäkausille tyypillisiä. Lasten jumalakäsitysten tutkiminen on kuitenkin sikäli ongelmallista, että heidän käsitys- ja ilmaisukykynsä on aikuiseen verrattuna rajallinen.

Olemassaolevat tutkimukset ovat hyvin kirjavia – sekä metodisesti että teoreettisesti. – – Lapsia on haastateltu, heitä on pyydetty piirtämään jumalakuvitelmiään, pyydetty leikkimään ja näyttämään eri raamatunkertomuksia ja paljon muuta. Lapsia on myös tarkkailtu hartaushetkien aikana, kirkossa käytäessä ja rukoiltaessa. (Tamm 1988, 27.)

Vaikka lasten kyky ajatella abstrakteja asioita on aikuiseen verrattuna hyvin vähäinen, Jeesus asettaa juuri lapsen uskovalle esikuvaksi. Jumalasta voidaan siis oppia kaikki tarpeellinen pienen lapsen, jopa vastasyntyneen käsityskyvyllä. (Mark. 10:13-16.)

5.1. Pikkulapsen jumalakuva

Psykoanalyttikot olettavat, että siihen, millaiseksi lapsen jumalakäsitys muodostuu, vaikuttaa hänen suhteensa vanhempiin ensimmäisten elinkuukausien aikana. Jos lapsi saa kokea rakkautta ja huolenpitoa suhteessa vanhempiinsa, hän myöhemmällä iällä yhdistää nämä tunteet ja kokemukset Jumalaan. Jos taas lapsi tuntee tulleen vanhempiensa hylkäämäksi, myös hänen jumalakäsityksensä voi rakentua pelolle. ”Ihmisen primääriset suhteet – suhteet äitiin ja isään – ovat myöhempien ihmissuhteiden ja myös jumalasuhteen tiedostamattomia esikuvia” (Tamm 1988, 23).

Virret ja hengelliset laulut voidaan karkeasti jakaa kahteen ryhmään: opetuslauluihin ja rukouslauluihin. Opetuslauluiksi nimitän niitä, joissa puhutellaan ihmistä, kerrotaan Raamatun tapahtumista tai Jumalan persoonasta ja teoista tai kehoitetaan laulajaa ja kuulijaa elämään tietyllä tavalla. Tällaisia lauluja ovat esimerkiksi *Pienen pienen leppäkerttu* tai *Pienen aasin askeleet*. Rukouslauluilla puolestaan viitataan niihin lauluihin, joissa sanoittaja, säveltäjä, laulaja ja kuuliija käyvät läpi oman sydämensä ajatuksia ja tunteita ja jakavat niitä Jumalalle. Rukouslauluiksi voidaan lukea esimerkiksi sellaiset lastenlaulut kuin *Mä olen niin pienoinen* ja maailman kenties lauletuin hengellinen laulu *Jeesus meitä rakastaa*. Opetuslaulut ovat horisontaalisesti liikkuvia, ihmiseltä toiselle kulkevia ja tietoa välittäviä. Rukouslaulut puolestaan suuntautuvat vertikaalisesti ylös kohti Jumalaa.

Rukous on ihmisen puhetta Jumalalle. Tamm kehottaa vanhempia rukoilemaan aivan pientenkin lasten kanssa. Hän tiivistää belgialaisen uskontopsykologin, Antoine Vergoten tutkimusta:

Rukouksella tulee lasten elämässä olla kaksi tavoitetta: Ensinnäkin lasten pitäisi oppia rukouksessa kiittämään ja ylistämään Jumalaa, jotta he oppisivat tuntemaan häntä ja saisivat arvokkaita hengellisiä kokemuksia uskonelämää varten. Toiseksi rukouksen lähtökohtana pitää olla myös

kristityn arkielämä, joka on lapsen omaa todellisuutta. – – Rukouksella tulee siis aina olla nämä kaksi ulottuvuutta – horisontaalinen, joka suuntautuu Jumalaan, ja vertikaalinen, joka suuntautuu lähimmäiseen. (Tamm 1988, 64.)

Virsi- ja laulujen asema osana kristittyjen ja myös lasten rukouselämää on kiistanalainen. Tamm toteaa, että lapset rakastavat rituaalisia rukouksia, jollaisiksi laulut ja raamatulliset tekstit hyvin sopivat (Tamm 1988, 64). Jopa ne rukoukset, joihin lapsi ei vielä itse osaa yhtyä, ovat hänen elämänsä ja hengellisen kasvunsa kannalta merkityksellisiä. ”Lapsen rukouselämä on aluksi vanhempien esirukousta”, Tamm kirjoittaa ja viittaa saksalaisen psykoterapeutin, Marlene Leistin tutkimuksiin:

Varhaisia turvallisuuden ja varmuuden tarpeita tyydyttävät mm. ne kehtolaulut, joita vanhemmat laulavat lapsilleen. – – Niinpä Leistin mukaan pieni lapsi, jo ennen kuin on oppinut puhumaan, voi kokea, että on olemassa ”Joku”, joka vartioi häntä silloinkin, kun vanhemmat eivät ole läsnä. (Sama, 66.)

5.2. Esikouluikäisen taikamaailma

Kun lapsi oppii puhumaan, kävelemään ja pitämään kynää kädessään hänen kykynsä ilmaista itseään kasvavat huomattavasti. Uskontopsykologi Ernest Harms oli ensimmäinen tutkija, joka käytti lasten piirroksia ja tulkitse niiden ilmaisemia jumalakuvitelmiä ja uskonnollisia kokemuksia (Tamm 1988, 31). Harms ajatteli, että lapsi piirtämällä vapautui ilmaisemaan omia tunteitaan ja jumalakuvitelmiään. Hänen mielestään lasten maailmaan ei tule soveltaa aikuisten rationaalisia malleja.

Lasten maailma, kuten uskonnollinen maailmakin, on symbolien maailma, jossa moniselitteisyys on sääntö ja logiikka on poikkeus ja jossa jokaiseen kuvaan, tapahtumaan ja kertomukseen sisältyy syvälle kätkeytyvä tieto. (Sama, 32.)

Lapsen kuva Jumalasta perustuu hänen varhaisina vuosinaan ulkopuolisten tietoisesti tai tiedostamatta antamiin kokemuksiin. Tällaisia ulkopuolisia tiedon lähteitä ovat esimerkiksi vanhemmat, opettajat, kulttuuri ja perinteet. Esikouluikäisen lapsen jumalakuvaan vaikuttaa kodin, vanhempien, sisarusten ja suvun lisäksi kirkko ja sen antama opetus. Vanhemmiltaan, jos he ovat kristittyjä, lapsi oppii kristittyinä elämistä ja

uskon tunnepitoista ja intiimiä puolta. Kirkon tehtävä puolestaan on teologinen ja rituaalinen. Yhdessä nämä kaksi auttavat lasta muodostamaan monivivahteisen ja kokonaisvaltaisen käsityksen Jumalasta. (Tamm 1988, 35.)

Pikkulapsi ei osaa vielä erottaa itseään muista ihmisistä ja ympäristöstään, vaan hänelle esimerkiksi itsekseen puhuminen on sama kuin vanhemmille puhuminen (Tamm 1988, 68–69). Esikouluikäinen on jo oppinut erottamaan itsensä ja omat sisäiset keskustelunsa toisten ihmisten kanssa puhumisesta, mutta hänen maailmankuvansa on vielä hyvin ihmis- ja minäkeskeinen. Hän uskoo, että koko ympäröivä maailma on yhtä elävä, tahtova ja toivova kuin lapsi itse. ”Esikouluikäisen maailma on siis sielutettu, maaginen ja noiduttu. Yksinkertaisesti sitä voidaan luonnehtia satumaailmaksi. Lapsen suhteella maailmaan on vahvasti tunneperäinen leima.” (Sama, 42.)

Esikouluikäinen lapsi näkee Jumalan ennen kaikkea Luojana. Tullessaan varhaislapsuudessaan vähä vähältä tietoiseksi maailmasta ja ihmisistä ympärillään lapsi oivaltaa, että monet hänen elinpiirinsä tavarat ovat ihmisten tekemiä. Lapsi alkaa kysellä vanhemmiltaan, kuka on tehnyt esimerkiksi talon tai mikron. Samaa ajatuslinjaa jatkaen hän päätyy myös kysymään, kuka on tehnyt puut, järvet ja ihmiset. Nämä kysymykset nousevat esiin riippumatta siitä, millaisessa uskonnollisessa ympäristössä lapsi kasvaa. Etsiessään näitä vastauksia lapsi keksii, että Jumalaa ei ole luonut kukaan. Tämä oivallus tekee Jumalasta hyvin merkittävän hahmon lapsen mielikuvissa. (Tamm 1988, 25.)

Myös Jeesus on esikouluikäisen käsityksen mukaan yhtä kaikkivaltias, ikuinen ja mahtava kuin Isä Jumala. Mielikuvituksessaan lapsi ”varustaa hänet, ajattelukykynsä mukaan, konkreettisilla maagisilla ominaisuuksilla.” Jeesus osaa esimerkiksi vaikkapa lentää tai jaksoi siirtää vuoria. Lapsen on vaikeaa ymmärtää Jeesuksen inhimillistä muotoa tai Raamatun sanoja Ihmisen Pojasta. Kuitenkin jo tämän ikäinen lapsi tietää, että Jeesus on olemassa vielä tänäkin päivänä ja osaa erottaa hänet muista satujen sankareista. Jeesus on jännittävä, ihastuttava ja kiehtova. (Tamm 1988, 56–57.) Jeesuksen ihmeteoista esikouluikäinen ei erityisemmin kiinnostu: hänen maailmassaan ihmeet ovat arkipäivää, sillä häneltä puuttuvat vielä ”ankaran logiikan suitset” (Sama, 58).

5.3. Tiedonjanoinen koululainen

Mennessään kouluun lapsi oppii ajattelemaan realistisesti ja erottamaan sadun ja todellisuuden toisistaan. Kirkon ja koulun opetuksen kautta lapsi tutustuu entistä paremmin raamatunkertomuksiin, kirkkovuoden kulkuun ja pyhiin symboleihin ja kiinnostuu niistä. Alakouluikäisen lapsen uskonkäsitys on usein hyvin institutionaalinen; siinä korostuvat tietäminen ja tavat. (Tamm 1988, 36–37.)

Nykypäivän koululainen elää hyvin tieteen ja tekniikan leimaamassa maailmassa, jossa Jumalan luomistyötä kohtaan osoitetaan erittäin vähän huomiota ja kiinnostusta. Mutta siitä huolimatta, että lapsi tietää ihmisen tekniset mahdollisuudet monenlaisten asioiden ja esineiden luomiseen, hän oivaltaa myös ihmisen monet rajoitukset. Ihminen voi kyllä käyttää hyväkseen tuulta, vettä ja sähköä, mutta hän ei luo niitä. Ihminen osaa rakentaa taloja ja avaruusaluksiakin, mutta hän ei hallitse avaruuden voimia. Tällaiset kysymykset askarruttavat lasta ja pakottavat hänet pohtimaan. (Sama, 45.)

Lapsen maailmankuvan tieteellistyessä hän alkaa asettaa kyseenalaisiksi Raamatun kertomia ihmeitä. Uusi ja vanha tieto eivät sovi yhteen, lapsen elämä on äkkiä epävarmaa ja hämmentävää. Hän menettää aiemman luottamuksensa vanhempiensa horjumattomaan hyvyyteen, rakkauteen ja oikeudenmukaisuuteen ja siirtää vähä vähältä nämä piirteet Jumalaan. Lasta alkavat vaivata myös eettiset ja moraaliset kysymykset, ja usein juuri ne horjuttavat eniten hänen uskoaan. (Tamm 1988, 44–45.) Vanhempien, koulun ja hengellisten kasvattajien tehtävänä on auttaa lasta sulauttamaan nämä kaksi maailmankatsomusta yhteen.

Jotta voimme tehdä tämän, meidän tulee antaa lapselle tietoa tutkimuksen edistysaskeleista, luonnosta sekä ihmisen historiasta ja kehityksestä. Samalla meidän on vihittävä lapsi niihin salaisuuksiin, joita olemassaolevat uskonnolliset myytit kuvaavat ja jotka löytyvät etiikan, moraalin ja ihmistiedon perustana olevasta uskonjärjestelmästä. Silloin lapsi voi nähdä olemassaolon luonnontieteellisenä ilmiönä, jolla samalla on uskonnollinen merkitys. Nämä kaksi katsomustapaa eivät enää riitele keskenään vaan täydentävät toisiaan. Näin sekä lapsen maailmankatsomus että jumalakuva avartuvat, vahvistuvat ja muuttuvat realistisemmiksi. (Sama, 46–47.)

Pienen lapsen mielikuva Jumalasta on usein hyvin antropomorfinen eli ihmisen muotoinen. Jumala saatetaan kuvata vanhana setänä, kuninkaana, pilven päällä istuvana partaveikkona. (Tamm 1988, 33.) Kouluikäinen lapsi saa kuulla Jumalasta puhuttavan näkymättömänä henkenä ja oppii kuvaamaan häntä erilaisin uskonnollisin symbolein, kuten kaikkinäkevänä silmänä tai ristinä. Jumalakuva säilyttää edelleen tietynlaisen ihmismäisyytensä, mutta nyt siihen liitetään pikemminkin eettisiä kuin fyysisiä ominaisuuksia, kuten kiltteys, vilpittömyys ja vaatimusten asettaminen.

– – lapset liittävät Jumalaan ominaisuuksia, jotka ovat peräisin ihmisten maailmasta, mutta vahvasti suurennettuja mitä viisauteen, valtaan ja voimaan tulee. Jumala koetaan tässä iässä kaiken luojaksi, moraalin ylimmäiseksi vartijaksi ja lapsen ohjaajaksi, joka antaa hänelle anteeksi, mutta myös rankaisee, jos hän on sen ansainnut. (Sama, 49.)

Noin 10–11-vuotiaana tyttöjen ja poikien jumalakäsityksissä alkaa näkyä eroja. Ranskalainen Pierre Babin on tutkinut poikien ja tyttöjen käsityksiä Jumalasta. (Tamm 1988, 50.) Hän huomasi, että tämänikäiset pojat korostivat uskonnon moraalista puolta. Heidän uskonnollisuutensa on kaiken kaikkiaan mietiskelevämpää, älyllisempää ja tiedollisempää kuin samanikäisten tyttöjen. ”Heitä ihastuttaa Jumalassa se, että hän vaatii oikeudenmukaisuutta, tottelevaisuutta ja moraalista puhtautta.” Toisaalta Jumala on etäinen ja pelottava ehdottomassa pyhydessään, toisaalta hän on vankkumaton ja luja ja auttaa poikaa saavuttamaan tiettyjä tavoitteita. Babin esittää, että syy siihen, miksi moraalit korostuu varhaisnuorten ja teini-ikäisten poikien uskonkäsityksissä, on se, että heidän kehitykseensä luonnostaan kuuluvat psyykkiset tarpeet, kuten aggressiivisuus ja seksuaalisuus, ovat ristiriidassa heidän uskonnollisten ihanteidensa kanssa. (Sama, 51–52.) Myös murrosikäisille pojille ja nuorille miehille jumalakuva on ennen kaikkea rationaalinen ja heidän on vaikeaa hyväksyä paradokseja ja epävarmuutta. ”Jos nuori mies ei saavuta sitä älyllistä varmuutta, joka on hänen uskonnollisuudelleen välttämätöntä ja jos hän ei saa rationaalisesti hyväksyttäviä vastauksia kysymyksiinsä, hän voi hylätä jumalakäsityksensä ja ryhtyä agnostikoksi.” (Sama, 54.)

Tytöille puolestaan uskonto on tunnevaltaisempaa ja persoonallisempaa. Esipuberteetin aikana Jumala on tytölle ennen kaikkea Isä, joka pitää hänestä huolta, suojelee maailmaa ja tuntee kaikki tytön toiveet ja unelmat. (Tamm 1988, 52–53.) Murrosiän

edetessä tytön suhde Jumalaan kasvaa entistä läheisemmäksi. Tytöt kiinnittävät huomiota uskonelämän tunnepitoiseen puoleen ja muodostavat helpommin henkilökohtaisen suhteen Jumalaan. Heille Jumala on kuin paras ystävä, sisäinen uskottu, jolle voi kertoa kaikki huolensa. ”Jumala tuntee heidän sisimpänsä paremmin kuin he itse. Tyttöjen usko on luottamusta ja uskoa, rakkautta ja uhrautuvuutta.” (Tamm 1988, 54.)

Babinin tutkimusten mukaan esimurrosiästä lähtien tytöt ovat keskimäärin poikia uskonnollisempia. Tytöt ja naiset tulkitsevat uskoa ja Jumalaa mieluummin tunteella kuin järjellä. ”Valtava rakkaus ja kiehtova rakastetuksi tulemisen ja rakastamisen intohimo ovat aina olleet naisellisen uskonnollisuuden oleellisia tuntomerkkejä.” (Tamm 1988, 54.) Seurakunnan käsitys Jumalasta muodostuu kokonaisimmaksi silloin, kun sekä tyttöjen että poikien, niin naisten kuin miestenkin jumalakäsitykset ovat edustettuja ja vuorovaikutuksessa keskenään.

Jeesuksessa kouluikäisiä lapsia viehättää erityisesti hänen kykynsä parantaa sairaita. Myös muut Jeesuksen ihmeteot puhuttelevat kouluikäistä. Hänen loogisessa ja konkreettisesti ajatusmaailmassaan käveleminen vetten päällä ja veden muuttaminen viiniksi ovat totisia ihmeitä, ne eivät ole tavalliselle ihmiselle mahdollisia, sen voi jokainen lapsi helposti kokeilla. Ihmeteot nostavat Jeesuksen korkealle tavallisten lääkäreiden ja tiedemiesten yläpuolelle. (Tamm 1988, 58.)

Lapsen käsitys Jeesuksesta ja Jumalasta ei ole yhtä monipuolinen kuin aikuisella. Silti ei voida sanoa, että heidän uskonsa olisi heikompaa – pikemminkin päinvastoin. Lapsenomainen usko on aikuisenkin kristityn ihanne ja tavoite. Kastettuina kristittyinä lapset ovat osa seurakuntaa ja uskovien yhteisöä samalla tavalla kuin aikuisetkin. Usko ei ole sidottu ymmärrykseen, pikemminkin ymmärrys tuntuu usein yrittävän sitoa elävää uskoa. Uskon määrällä tai laadulla ei siis ole merkitystä, ainoastaan sen kohteella. ”Jeesus sanoi: 'Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Uskotko tämän?'” (Joh. 11:25–26.)

Lapset ovat haastava kohderyhmä laulukirjalle: muutaman ikävuoden sisään heidän ajattelussaan tapahtuu mullistuksia, jotka olisi otettava huomioon laulujen sisällöissä.

Kirjassa olisi siis hyvä olla lauluja eri ikäryhmille kuhunkin aihepiiriin liittyen. Lasten kehitys on kuitenkin aina yksilöllistä, eikä tiettyyn ikään tyypillisesti liittyvistä piirteistä pidä tehdä liian laajoja yleistyksiä. Näin ollen kirjan jaottelu esimerkiksi pikkulasten, koululaisten ja varhaisnuorten lauluihin ei ole mielekäästä. Liian tiukasti ikään sidottu toiminta aiheuttaa tarpeettomia rajoja.

6 KIRJANTEKOVAIHEITA

Lapsityö ja musiikki ovat alusta asti olleet merkittävä osa evankelisen herätysliikkeen toimintaa, kuten edellä on todettu. Viime vuosikymmeninä hengellistä lastenmusiikkia ovat nostaneet vahvasti pintaan muun muassa Evankelisen opettajaliiton *Laula kanssani* -lauluvihkot, CD:t ja karaoke-DVD:t. Myös messuyhteisöjen kasvu ja erityisesti niissä lisääntyvä nuorten perheiden määrä antavat aiheen kiinnittää yhä enemmän huomiota evankelisten lasten musiikilliskristilliseen kasvatukseen.

Evankelisen lastenlaulukirjan kokoaminen lähti liikkeelle syksyllä 2011. Ensimmäinen kokous pidettiin Kokkolassa 14.11.2011, johon osallistui neljä sovitun työryhmän jäsentä. Kokouksessa tehtiin alustavia linjauksia erityisesti kirjan sisällöstä ja tarpeellisista laulujen aihepiireistä:

Laulukirjaa rakennetaan SLEY:n perheleirien ja pyhäkoulujen käyttöön sekä muihin tilaisuuksiin ja tapahtumiin lapsille ja lastenmielisille. Kirja on tarkoitettu koko kristillisen kirkon käyttöön yhtenä lastenlaulukirjavaihtoehtona. Lastenlaulujen sisällön ja sanoman tulee olla selkeää ja kristillistä. Ristin armon evankeliumin kaikessa yksinkertaisuudessaan tulee näkyä ja kuulua. Laulut ovat samalla opetusta, joten sanomaa tulee olla riittävästi. Kirjassa pyritään raamatullisuuteen ja opetuksellisuuteen sekä evankeliseen iloon ja reippauteen. Kirjan laulut on pääsääntöisesti suunnattu 0-12-vuotiaille. (Liite 4, 2.)

Työtä jatkettiin Helsingissä 28.11.2011, jolloin paikalla oli lähes koko työryhmä. Toisessa kokouksessa käytiin läpi kunkin osallistujan toiveita ja tavoitteita ja määriteltiin yhteisiä suuntaviivoja, joiden perusteella kerättävää materiaalia arvioitaisiin. Marraskuussa jaettiin myös puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteeriin vakanssit ja sovittiin muusta työnjaosta, sekä paneuduttiin jo hiukan enemmän kirjan osastojakoon. Sellaiset aihepiirit kuin kirkkovuosi, lähetys ja kaste päätettiin sisällyttää kirjaan. Lisäksi kaikki työryhmän jäsenet olivat yksimielisiä siitä, että kirjassa tulee olla riittävästi Jeesus-lauluja, ”evankelisia ralleja”. (Liite 5.) Kolmannessa kokouksessa 18.1.2012 nostettiin esille myös ajatukset tehdä muista lastenlaulukirjoista poiketen lasten Siionin kanteleeseen myös omat osionsa kehtolauluille ja varhaisnuorille (Liite 6).

Hengellisiä laulukirjoja on julkaistu lapsille useita. Viime vuosina ovat ilmestyneet muiden muassa *Lasten virsi*, *Laulutuuli*, *Ilon siiville* ja *Lasten veisukirja*. Työryhmän jatkuvana haasteena onkin ollut kysellä, onko evankelisella liikkeellä tarvetta ja käyttöä omalle laulukirjalle. Kaikki työryhmän jäsenet olivat jokseenkin yksimielisiä siitä, ettei ole mitään syytä tehdä uutta painosta samoista vanhoista tutuista lastenlauluista, jotka jo löytyvät monista muista kirjoista. Yhteiseksi tavoitteeksi muodostui ensimmäisten kokousten aikana koota kirja, jossa olisi tuttujen laulujen lisäksi uutta ja muualla julkaisematonta materiaalia.

Lasten virsi on lapsenomaisen vastine kirkon virsikirjalle. Se sisältää 170 laulua ja sen tuoreimmasta versiosta on otettu jo 16 painosta. Lähes puolet kirjan lauluista on virsikirjan lapsille suunnattuja tai muuten lapsille sopivia virsiä. Työryhmämme toisella kokoontumiskerralla keskustelimme varsin paljon siitä, mikä voisi olla näiden tuttujen virsien osuus omassa lastenlaulukirjassamme. Emme päässeet mihinkään yksiselitteiseen lopputulokseen, vaan päätimme ensin katsoa, millaista muuta materiaalia kirjaan kertyisi ja miettiä virsien asemaa tarkemmin sen jälkeen. Itse pidin hyvänä lähtökohtana sitä, että kun kerran olemme tekemässä lasten versiota Siionin kanteleesta, tulisi meidän ennen muuta ottaa huomioon sieltä löytyvä lastentajuinen materiaali. Lasten virsihän on jo olemassa ja täyttää hyvin paikkansa virsikirjan pikkuisarena.

Työryhmä piti myös tärkeänä, että lasten- ja aikuisten laulukirjoissa, jotka kuuluvat niin sanoaksemme samaan sarjaan, olisi riittävästi samaa materiaalia. Sillä tavalla luotaisiin tarpeellista ja turvallisuutta lisäävää jatkumoa kasvavan lapsen ja nuoren elämään. Lisäksi molempia kirjoja voitaisiin silloin käyttää tarpeen vaatiessa niin lapsille kuin aikuisillekin suunnatuissa tilaisuuksissa.

6.1. Kirjalle nimi

Marraskuun toisessa kokouksessa keskusteltiin tulevan laulukirjan nimestä. Koska tavoitteena on tehdä nimenomaan lasten versio Siionin kanteleesta, tulisi laulukirjan myös nimensä puolesta liittyä nyt olemassa olevaan kirjaan. Kaiken kaikkiaan lastenlaulukirjan ei tule pystyttää muuria lasten ja aikuisten tilaisuuksien välille, vaan

pikemminkin yhdistää eri ikäryhmät. Yhteinen lauluperintö on omiaan kaatamaan tarpeettomia raja-aitoja. (Liite 5, 4.)

Kokouksessa ehdolle nousivat muiden muassa nimet Nuori Siion, Lasten Siikkari ja Pikku-kannel. Kuten edellä on esitetty, sana Siion esiintyy vahvasti myös toisten herätysliikkeiden kielessä. Tarpeettomien sekaannusten välttämiseksi työryhmä piti asiallisena käyttää kirjasta nimeä, joka liittäisi sen evankeliseen perinteeseen, ja päätyi lopulta Ville Auvisen ehdotukseen Pikku-kanteleesta.

6.2. Kirjoihin, kansiin, muistitikkiin

Jo ensimmäisessä kokouksessa nostettiin esiin kysymys laulujen julkaisumuodosta. Veli-Matti Erkkilä, joka oli ollut mukana tekemässä viimeisimpiä Evankelisen opettajaliiton Laula kanssani -kokoelmia, puhui vahvasti äänitteen ja videomateriaalin julkaisemisen puolesta. Äänitteet ja videot tarjoaisivat myös vielä lukutaidottomille lapsille mahdollisuuden käyttää laulukirjaa.

Kokouksessa keskusteltiin myös verkkojulkaisun mahdollisuuksista. Matti Lahti ehdotti, että kirjan lauluista tehtäisiin sähköinen tietokanta, josta olisi mahdollista etsiä kappaletta paitsi alkusanojen tai nimen perusteella myös laulamalla pätkä laulun melodiana. Äänihakuohjelmat alkavat olla osa älypuhelimien vakiovarustelua ja tulevaisuudessa yleistynevät myös tietokoneissa. Laulukirjan julkaiseminen verkossa tekisi siitä käyttökelpoisemman ja helpommin saavutettavan sekä lapsille että heidän vanhemmilleen. Se myös helpottaisi kirjan käyttöä yhteislaulutilaisuuksissa, kun ei tarvitsisi huolehtia siitä, onko laulukirjoja tai -monisteita riittävästi, vaan nuotit ja sanat voitaisiin heijastaa suoraan verkosta valkokankaalle. Verkkojulkaisun ongelma on, että julkaisija ei saa siitä juurikaan tuloja.

Hannu Kippo, Sanansaattaja-lehden päätoimittaja ja Sley-Media Oy:n toimitusjohtaja, oli mukana toisessa kokouksessa ottamassa kantaa julkaisuun liittyviin kysymyksiin, kuten julkaisumuotoon, -aikatauluun ja -kustannuksiin. Hän ehdotti, että kaikkea materiaalia ei suoraan laitettaisi Internetiin, vaan verkossa julkaistaisiin osa kirjan kappaleista ihmisten mielenkiinnon herättämiseksi, niin että sitä kautta useampi voisi

innostua ostamaan varsinaisen kirjan. Työryhmässä keskusteltiin myös siitä, pitäisikö verkkomateriaali laittaa maksullisen salasanan taakse tai voisiko materiaalin myydä sähköisenä esimerkiksi muistitikulla. Mihinkään lopulliseen tulokseen julkaisumuodoista ei vielä tässä vaiheessa tultu, vaan aiheen käsittelyä päätettiin jatkaa myöhemmin, kun se olisi ajankohtaisempaa.

6.3. Laulumateriaalin kerääminen

Pohtiessamme järkevintä tapaa laulumateriaalin keräämiseen päädyimme neljän eri vaihtoehdon yhtäaikaiseen soveltamiseen. Ensinnäkin lauluja kyseltäisiin suoraan tunnetuilta lauluntekijöiltä. Toiseksi käytäisiin läpi Siionin kannel sekä muita hengellisiä laulukirjoja jo olemassa olevan materiaalin kartoittamiseksi. Kolmanneksi luotaisiin projektille oma sähköpostiosoite ja laitettaisiin siitä ilmoitus evankeliumiyhdistyksen julkaisemiin lehtiin. Neljänneksi, päästyämme käsitykseen siitä, millaisia lauluja jo oli olemassa, täydennettäisiin valikoimaa kirjoittamalla ja säveltämällä itse sopivia lauluja.

Projektista tehtiin lehtijuttu SLEY:n kaikkiin kolmeen viikkojulkaisuun: aikuisille suunnattuun Sanansaattajaan, nuorille tarkoitettuun Nuottaan ja lasten Vinkkiin. Ilmoituksissa pyydettiin kaikkia lukijoita lähettämään rohkeasti omia sävellyksiään ja sanoituksiaan sekä muualla kohtaamiaan hyviä lastenlauluja työryhmän arvioitaviksi. Työryhmän kolmannessa kokouksessa kävimme läpi siihen mennessä tulleet ehdotukset, joita oli kaikkiaan viisitoista. Näiden lisäksi esittelin oman näkemykseni siitä, mitkä Siionin kanteleen laulut voisivat olla sopivaa pikkukannelmateriaalia (Liite 1).

Työryhmässä on jäseniä ympäri Suomea ja niinpä päätettiin kolmas kokous toteuttaa Skypen välityksellä. Koska vain osa kokoustajista pystyi olemaan kuvayhteydessä toisiinsa, jotkut olivat tottumattomia käyttämään Internetpuhelinia ja yhteydet tökkivät niin kuin olettaa saattaa, jäi kolmannen kokouksen anti muihin kahteen verrattuna laihaksi. Työryhmä päätti kuitenkin antaa Skypelle uuden mahdollisuuden neljännessä kokouksessaan 30.4.2012.

Tammikuun kokousta edeltävällä viikolla olin ottanut asiakseni kahlata koko Siionin kanteleen läpi. Arvioidessani, mitkä laulut olisivat lapsille sopivia, pyrin kiinnittämään huomiota sekä sävelmiin että sanoihin. Pidin itsestään selvänä, että Siionin kanteleessa olevat kahdeksan lastenlaulua tulisi siirtää myös Pikku-kanteleeseen. Niiden lisäksi rajasin kaikkiaan 87 mielestäni lapsille sopivaa ja 34 paremmin varhaisnuorille ja nuorille istuvaa laulua. (Liite 1.) Koska minulla ei ole ollut lapsityöhön kuin satunnaista kosketusta viime vuosina, käytin valinnoissani varsin harvaa seulaa ja pyrin siihen, ettei yksikään hyvä lastenlaulu jäisi listastani pois. Työryhmämme lapsityöntekijät osaavat arvioida materiaalia tiukemmin.

Otollisten lastenlaulujen sävelmissä suosin selkeitä rytmejä ja duurivoittoisia melodioita yhdessä asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi useimmat kertosäkeen tai muuta toistoa sisältävät laulut läpäisivät seulan. Toisto helpottaa ulkoa oppimista, mikä on lasten laulattamisessa huomattava etu. Noin puolen kohderyhmämme lapsista voidaan olettaa olevan vielä lukutaidottomia.

Sanoissa kiinnitin huomiota tiettyihin aihepiireihin, jotka koskettavat lasten elämää, kuten kaste, kirkkovuosi, taivas, Raamatun kertomukset, lähetystyö ja eläinaiheet. Osassa Siionin kanteleen lauluista on hyvinkin paljon säkeistöjä. Joitakin tällaisia lauluja listasin epävarmojen 34 laulun joukkoon sillä ajatuksella, että niistä voitaisiin poimia muutama keskeinen säkeistö lastenlaulukirjaan.

6.4. Tunnuslaulu

Siionin kanteletta selatessani kiinnitin huomiota sen alkulehdillä, ennen varsinaista ensimmäistä kappaletta olevaan tunnuslauluun (Liite 2). Päätin säveltää Pikku-kanteleelle vastaavan seuraten Siionin kanteleen laulun perusideoita (Liite 3). Laulun ”Soi, kannel kaunis, soi!” melodia herätti minussa suorat mielleyhtymät Mozartin musiikkiin. Sen tekstissä puolestaan kehoitetaan kerran toisensa jälkeen vertauskuvallisesti kannelta soimaan, eli uskovaan ihmistä laulamaan epäröimättä silkasta laulamisen ilosta, kiittämään Jumalan hyvistä lahjoista ja karkottamaan sydämen murheet, aivan kuten nuoren Daavidin soitto ”Saulin synkkää mieltä rauhoitti” (Siionin kannel 1999, 11).

Koska aikuisten laulukirjan tunnussävelmä yhdistyi mielessäni keskieuropalaiseen, perinteiseen taidemusiikkikulttuuriin, päätelin, ettei lastenlaulukirjan tunnussävelmän tarvinnut lähteä niinkään kauas hakemaan innoitusta ja muotoilin säkeistöön kansanlauluhenkisen melodian, joka todennäköisesti on suora toisinto jostakin joskus kuulemastani kappaleesta. Hain myös runoon kalevalaisia kaikuja miettimättä kuitenkaan sen tarkemmin virallisia kalevalamitan sääntöjä. Kalevalamitta on hyvä lastenlaulun elementti ensinnäkin siksi, että se perustuu toistoon ja saman asian sanomiseen kahdella tai useammalla eri tavalla. Toisekseen kalevalainen alkusointuinen runous ei enää nykylapsille ole välttämättä kovin tuttua, onhan eurooppalainen, loppusointuinen, ritarirunoilijoiden riittäminen korvannut sen lähes kokonaan. Halusin tunnuslaululla palauttaa Pikku-kanteleen paitsi evankelisuuteen ja Siionin kanteleeseen myös suomalaisuuteen yleensä. Kertosäkeistön melodian tein muistuttamaan enemmän Siionin kanteleen tunnuslaulua. Melodia liikkuu oktaavin alueella ja sisältää muutaman suuren hypyn. Sen pitäisi silti olla riittävän looginen pienenkin lapsen opittavaksi.

Laulun sanat puolestaan pyrkivät rohkaisemaan kaikkia ihmisiä käyttämään omaa ainutlaatuista ääntään. Vertailulla, lahjoilla ja hankituilla taidoilla ei ole merkitystä. Luoja on antanut jokaiselle sellaisen äänen kuin on nähnyt hyväksi. Se, mitä teemme äänellämme, on meistä kiinni, mutta ääntä itseään emme voi muuttaa niin kuin emme muitakaan ominaisuuksiamme.

6.5. Lasten veisukirja

Loppuvuodesta 2011 Kirjapaja julkaisi Risto Ranta-Ahon toimittaman *Lasten veisukirjan*. Veisukirjan kokoamiseen osallistui myös eräs SLEY:n lapsityöntekijöistä. Oletettavasti tämän seurauksena kirja sisältää paljon evankelisille tuttuja lastenlauluja, esimerkiksi kaikkien SLEY:n pyhäkoulujen teemalaulut. Kaiken kaikkiaan kirja on hyvä kokoelma perinteisiä lastenlauluja.

Lasten veisukirja nosti Pikku-kannel -työryhmässä uudelleen pintaan kysymykset siitä, mikä oikeastaan olisi meidän julkaisemamme laulukokoelman tarkoitus ja oliko sitä ylipäättään mielekästä tehdä. Ennen maaliskuun kokousta käytiin aiheesta ajoittain

kiivastakin sähköpostikeskustelua. Osa työryhmästä oli sitä mieltä, että laulukirjan tekemisestä voitaisiin ainakin tällä haavaa hyvillä mielin luopua. Toiset taas olivat ehdottomasti sillä kannalla, että evankeliselle liikkeelle on tehtävä oma kokoelma.

Maaliskuun kokouksessa päätettiin, että Pikku-kanteleen tekemistä jatkettaisiin. Alkuperäisestä aikataulusta työryhmän jäsenet olivat kuitenkin halukkaita joustamaan. Lisäksi päätettiin, että kokonaisen kirjan sijaan julkaistaisiin aluksi pienempiä vihkosia esimerkiksi aihepiireittäin. (Liite 8.)

7 LOPPUHUOMIOITA

Pikku-kanteleen kokoaminen etenee hiljalleen. Koska työryhmän jäsenet tulevat ympäri Suomea ja kaikki tekevät töitä tai opiskelevat täysipäiväisesti, on kirjan laatiminen hitaampaa kuin etukäteen odotin. Loppujen lopuksi merkitystä ei kuitenkaan ole sillä, kuluuko prosessiin kaksi, kolme vai viisi vuotta. Tärkeää on, että julkaistava laulukirja on julkaisemisen arvoinen ja vastaa tarkoitustaan. Tärkeää on myös, että lastenmusiikkiin ja lapsityöhön panostetaan yhtä lailla yhteiskunnassa, seurakunnassa kuin herätysliikkeessäkin.

Lapset ovat oma erityinen ihmisryhmänsä, joka on otettava huomioon. Lapsilla on Jumalan luomina ja lunastamina oikeus tulla kuulluiksi. Heillä on omat näkemyksensä ja ajatuksensa Jumalasta ja maailmasta, eikä niitä voida laittaa arvojärjestykseen aikuisten käsitysten kanssa. Niin lasten kuin aikuistenkin ”uskon ja elämän ylin ohje” on Raamattu, jota on kristillisen uskon synnyttämiseksi opetettava selkeästi ja Kristusta kirkastaen.

Lasten jumalakäsityksistä ei ole Suomessa tehty kunnon kartoitusta. Tässä olisi yksi mielenkiintoinen tutkimuksen paikka. Pienimuotoinenkin tutkimus antaisi arvokasta lisätietoa nyky-Suomen lasten suhteesta Jumalaan ja kristinuskoon. Toinen ajankohtainen tutkimusaihe voisi olla seurakuntien lapsityö ja kanttorin rooli siinä. Monien seurakuntien ongelma tuntuu olevan, että työntekijät pitäytyvät tiukasti omassa työalassaan ja myös vahtivat sen rajoja mustasukkaisesti. Moniammatillinen yhteistyö olisi kuitenkin seurakunnan toimivuuden kannalta hyvin tärkeää. Esimerkiksi kyselytutkimuksella voisi koettaa selvittää lapsityön ja musiikkityön suhdetta ja yhteistoimintaa Suomen luterilaisessa kirkossa.

Laulamisella on vakiintunut ja perusteltu paikkansa seurakunnan kokoontumisissa. Hengelliset laulut ovat yhtäältä rukousta, toisaalta opetusta. Raamatun opettamisen keinona musiikkia ei voida väheksyä, sillä laulettu sana sekä koskettaa että muistuu mieleen puhuttua helpommin. ”Jokainen pyhä, Jumalan Hengestä syntynyt kirjoitus on hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi ja kasvatukseksi Jumalan tahdon

mukaiseen elämään”, kirjoittaa apostoli Paavali toisessa kirjeessään Timoteukselle (2.Tim. 3:16). Tämä ei koske vain raamattuopetuksia, vaan yhtä lailla virsiä, hengellisiä lauluja, lehtikirjoituksia, satuja ja sarjakuvia ynnä muuta. Myös uusien hengellisten laulujen tekemiseen löytyy siis aina syytä.

Laulaminen ja yleensä musisointi parantavat ihmisen elämänlaatua. On tärkeää, että jokaisella on mahdollisuus käyttää omaa ääntään sellaisena kuin se on. Yksi aikuisten kasvatustehtävä on tarjota lapsille tilaisuus käyttää lahjojaan ja palvella Jumalaa. Lasten, kuten muidenkin ihmisryhmien, tulee saada näkyä ja kuulua erityisesti seurakunnassa: onhan seurakunnan tarkoitus olla ”yksi ruumis”, jossa jokaisella jäsenellä on oma tärkeä tehtävänsä.

Kanttori on ammattilaulattaja. Hänen tehtävänä on luoda otolliset olosuhteet toisten laulamiseksi. Monet niin lapset, nuoret kuin aikuisetkin tarvitsevat paljon rohkaisua avatakseen suunsa ja päästääkseen äänensä kuuluviin sellaisena kuin se on. Kun ihmisiä rohkaistaan laulamaan, kuulee usein varsinkin aikuisten sanovan hiukan välttelevään ja nolostuneeseen sävyyn, että äänellään se variskin. Sanonnan käyttäjät eivät aina huomaa, kuinka oikeassa ovat. Kristillinen usko opettaa, että Jumala on luonut kaiken ja alun perin kaikki luotiin hyväksi. Jumala ei ole tehnyt virheitä luomisessaan, ei edes ihmisen ääntä tehdessään; hän on luonut jokaisen sellaiseksi kuin on halunnut. (Ps.139.) Ihmisen tehtävä on käyttää saamiaan lahjoja Jumalan ylistämiseen ja toisten auttamiseen. Seurakunnassa tulee olla tilaa kaikille nauttia musiikista. Taivaan portilla ei kysytä alasteen laulukokeen numeroa.

LÄHTEET

Ahola A. ja Nikulainen J. (toim.), 2010. Aika laulaa lapsen kanssa: Polkuja lastenmusiikin historiassa. Provisual Oy ja Werner Söderström Oy, Helsinki.

Kuusisto A., 2010. Fredrik Gabriel Hedberg - evankelinen opettaja. Hakupäivä 22.3.2012. <<http://sley.fi/mediakirjasto/2593/fredrik-gabriel-hedberg-evankelinen-opettaja>>.

Kylväjä, 2010. Mitä on Kylväjä? Hakupäivä 22.3.2012. <<http://www.flom.fi/index.php?yleistietoa/C4/>.ent&view=article&id=123&Itemid=187>>.

Laula kanssani, 2010. Tutkimusta laulun vaikutuksesta. Hakupäivä 14.5.2012. <http://www.laulakanssani.net/index.php?option=com_content&view=article&id=50&Itemid=53>

Opintoverkko, 2000–2002. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon herätysliikkeet. Hakupäivä 22.3.2012, <<http://www.opinto.net/uskonto/timomuola/herliikk.html>>.

Palviainen S., yleisen kielitieteen lehtori, Oulun yliopisto, humanistinen tiedekunta. Luennot 2007–2011, Oulun yliopisto.

Raamattu, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos, 1999, Kirjapaino Raamattutalo Oy, Pieksämäki

Roivanen R., 1999. Lasten musikaalisuus ja musiikilliset kasvuympäristöt. Pro gradu -tutkielma, Oulun yliopisto, kasvatustieteen tiedekunta.

Ruismäki H. ja Ruokonen I. (toim.), 2011. Arts and Skills – Source of Well-being: Third International Journal of Intercultural Arts Education. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Saarisalo A., 1975. Raamatun Sanakirja, neljäs painos. Kirjaneliö, Helsinki.

Sariola Y., 1986. Jumalan kunniaksi ja mielen rakennukseksi: Musiikin teologian peruskysymyksiä. SLEY-Kirjat Oy, Helsinki.

Siionin kannel, 1999, SLEY-Kirjat Oy, Helsinki.

Sinkkonen J., 2006. Musiikin sivuvaikutuksia. Hyvä Terveys, toukokuu 2006, 14. Sanoma Magazines Finland Oy, Helsinki.

SLEY, 2010. Tietoa SLEY:stä. Hakupäivä 22.3.2012. <<http://sley.fi/tietoasleysta>>.

Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyks, 2011. Historiaa. Hakupäivä 22.3.2012. <<http://www.sekl.fi/sekl/kansanlahetys/historia/historiaa>>.

Suomen Raamattuopisto, 2008. Mikä on Raamattuopisto? Hakupäivä 22.3.2012. <http://www.sro.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=123&Itemid=187>.

Suomi K., fonetiikan professori, Oulun yliopisto, humanistinen tiedekunta. 2008. Fonetiikan alkeiskurssin luennot.

Suomi K., fonetiikan professori, Oulun yliopisto, humanistinen tiedekunta. 2010. Psykolingvistiikan luennot.

Tamm M., 1988. Lasten ja nuorten uskonnollinen maailma. Lasten Keskus, Helsinki.

Tamminen T., 2006. Lapsenusko. Lapsemme, 2/2006, 11. Mannerheimin Lastensuojeluliitto.

Tamminen T., 2008. Tervettä mieltä yhteisöllisyydestä. Keskipohjanmaa, 11.4.2008. Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj, Kokkola.

Tunnustuskirjat, 2007, Kustannus Oy Arkki, Jyväskylä.

LIITTEET

1. Lapsille sopivat Siionin kanteleen laulut
2. Siionin kanteleen tunnuslaulu ”Soi, kannel kaunis, soi!”
3. Pikkukanteleen tunnuslaulu ”Pikkukannel, soi!”
4. Kokousten pöytäkirjat
5. Lasten Siikkari, ensimmäinen palaveri
6. Pikku-kannel, kokous 2
7. Pikku-kannel -palaveri 8.1.2012
8. 30.3.20120, 4. kokous

Hyviä ja lapsille sopivia lauluja Siionin kanteleessa:

Lastenlaulut:

- 407 Jeesus on hyvä paimen
 408 Lammas olen Jeesuksen
 409 Jeesus meitä rakastaa
 410 Kiirehdi rakkaan Jeesuksen luo
 411 Maan korvessa kulkevi
 412 Onpa taivaassa tarjolla lapsillekin
 413 Olen onnellinen
 414 Päivän leikit, askareet

Muut laulut:

Hyviä	Mahdollisia
5 On kuninkaasi saapuva 8b Jo kohta saapuu Jeesus 11 Heinillä härkien kaukalon 15 Jouluyö, juhlayö 21 Joului, joului tullut on 23 On juhla Jeesuksen ihmeellinen 27 Nyt taivaat avautuu 31 Niityllä lunta, hiljaiset kadut	6 Saavutko, Jeesus, nyt taivaasta maan päälle asti? 13b Joulurauhaa anna meille
38 Saapui eteen Marian 48 Kun Golgatan ristiä katselet nyt 51 Vuoti kallis veri kerran kukkulalla Golgatan 53 Kolme ristiä karheaa 54 Käy yrttitarhasta polku 58 Kuolema Herran tuottanut on 70 Kaikki lapset maan 81 Armon lapset, riemuitkaa 87 Keitä nämä ovat luona istuimen 93 Sanan anna koskettaa	41 Ristiä kantaa, verta hän vuotaa 44 ”On täytetty!” Jeesuksen huuto se on 45 On ristin ihme ääretön

98 Ei voi sana Herramme horjua, ei	
103 Nyt veljet, siskot, veisatkaa 108 En voi rikkaammaksi tulla 109 Sain vaatteet kalliit autuuden	105b Kallis se päivä, kun vedessä kasteen 106 Kun kasteen sain, niin Jeesus puki 107 Nimeni on niin kallis mulle
112 Pyhä ja puhdas Vapahtaja 114 Astun pyhyytesi, Herrani 133 Tule kaikeksi mulle, Herra Jeesus 136 Käännä katseesi Jeesukseen 137 Jeesus, luona ristisi	
156 Isät kaikki, koko kansa 162 Valossa vanhan ristinpuun	153 Sä, pieni lauma, käyt korven kautta 154 Myös isämme uskoivat ennen 159 Jeesus, jalkojesi juureen (Eri sävelellä?) 165 Anna jälleen armohetki, Jeesus 168 Nyt tahtoisimme yötä ja päivääkin kiittää
179 Jeesuksesta laulan, Jeesuksesta vain 188 Mistään et suurempaa rakkautta löydä 193 Saman korkean taivaan alla 195 Jeesus, otit osan ihmisen mitättömän 196 Maksettu on velkani mun 199 Paimenen seurasta eksyin korpeen 200 Elämän aarteista suurin ja parhain	191 Sovinnon suuri salaisuus on teko Jumalan 202 Niin alhaalla ei kukaan kulje 201 Joku ehkä nyt juuri miettii
206 Katso ihmettä suurinta maan 213 Tule Jeesuksen luo, tule nuorena näin 215 Armo yli kaikkien valtava on 219 Ei paina huolet ollenkaan 221 Tunnen suurta Jumalaa vain vähän 229 Oi Jeesus, kuinka riemuitsen 230 On turvapaikka ainoa: hän antaa synnit anteeksi 244 Ristin luona kiusatulla	216 Jeesuksen haavoihin maailman synti 220 Oi armon ihme, tällaisen 228 Syntiä vaikka täynnä olen aivan 243 Faarao hukkuu joukkoineen 254 Sinun luoksesi, Herra, saan tulla 262 Nyt Jeesuksesta laulan, hän yksin lohduttaa 281 Mestari, mahtava myrsky

<p>267 Lennä kuin lintunen vuorille 279b En pelkää kalliolla, jos onkin myrskysää 286 Minne voin mennä, minne voin mennä?</p>	
<p>290 Paimen hyvä, johda meitä 304 Pikkulintu riemuissaan laulelempi onneaan 305 Ei silloin mitään puutu 307 Kun on turva Jumalassa 316 Herrassa toivoni, turvani vahva 318 Oi, minkä onnen, autuuden 319 Minua nyt Paimeneni kantaa 328 Kun on Jeesuksen minun ystäväni 333 Iloitse, mieli, riemuitse, kieli 335 Voisinpa Jeesuksestani 338 Kun Jeesus synnit hautaan vei, oi onnenpäivä se</p>	<p>296 Laula, matkalainen korpimaan 311a Oi katsohan lintua oksalla puun 329 Sinulle, Jeesus, tuomme kiitoksen</p>
<p>345 Kotimatalla kulkeissamme 348 Autuas aivan, armosta vain 349 Nyt kiitos Herran Jeesuksen 350 Kiitosmielin laulaa tahdon 351 Jeesus, ylistys sinulle 354 Veljet, siskot, veisatkaa 356 Varmana laulaa Herrasta saan 359 Sun lapsesi olen täällä jo nyt 368 Herraa ylistäkää</p>	<p>363 Kiitä Herraa, yö ja päivä 367 Kiitos, kun saan tässä olla 383 Kun käskysanaa kymmenen (Eri sävelellä?)</p>
<p>386 Töihin nyt, yö kun uhkaa 392 Autuus suuri, oomme Herran kansa 393 Menkää maitten ääriin asti 401 Lintu pieni, lintuseni 405 ”Taivaassa ei voi koskaan kuolla”</p>	<p>396 Jeesus, kaikkien suo kuulla</p>

<p>426 Tänäänkin, niin lupaa Herra (Sions Harpanin melodialla?)</p> <p>431 Ilta on tullut, Luojaani</p> <p>433 Kun pimeys on laskeutunut ylle Pohjanmaan</p> <p>434 Mua siipeis suojaan kätke</p> <p>437 Ilta saapuu jälleen, yö jo yllättää</p> <p>445 Kevätpäivä mielen valaisee</p>	<p>423 Isämme, ihmevoimallas</p> <p>438 Mereen vaipuu aurinko</p> <p>446 Valo voittaa jälleen pimeyden (Eri melodialla?)</p>
<p>452 Veri Jeesuksen meidät taivaaseen</p> <p>468 En rauhaa löytää voi maan päältä</p> <p>471 Kaukaa sinua hain</p> <p>478 Vie polkuni ylöspäin</p> <p>479 Mun kanteleeni kauniimmin</p> <p>483 On meillä ilon maa lähellä Jumalaa</p> <p>487 Meillä on koti taivaallinen</p> <p>488 Nyt tahtoisin miettiä taivasta</p> <p>492 On niin autuasta päästä</p>	<p>451 Olen outo vain enkä matkallain</p>

Soi, kannel kaunis, soi!

Säv. Rudiger, englantilainen 1800-luvulla
San. Johan August Gottlieb Hymander 1874

A \flat E \flat A \flat D \flat E \flat A \flat
 Soi, kan-nel kau-nis, soi! Hel-ky, kan-nel, kie-lin kul - tai - sin, kun
 9 Fm B \flat E \flat B \flat 7 E \flat
 soi - ton, lau - lun lah - jan Her - ra si - nuun loi. Niin_
 17 A \flat E \flat B \flat m E \flat 7
 ää - nin su - loi - sin jo tääl - lä kai - ut - taa voit
 25 Fm E \flat A \flat 7 D \flat A \flat /E \flat E \flat 7 A \flat
 kuu - lu - vas - ti Her - ran kun - ni - aa.

2. Soi, kannel Siionin, / Siionille Herran armoa! / Nyt soikoon soitto runsas soinnuin sointuvin / myös liiton arvoa, / kun Herra kanssamme / on liiton tehnyt kautta kasteemme.

3. Kun kaunis äänesi / Saulin synkkää mieltä rauhoitti, / se julmat kiusanhenget kauas karkotti. / Niin sydämeleni / taas laula lohtua / ja jälleen mieli raskas rauhoita.

4. Soi, kannel Siionin, / kiitosvirttä helky Herralle, / me kunnes kerran täältä maasta Keedarin / luo Herran pääsemme, / jää taakse murheet maan, / ja siellä voitonvirttä veisataan.

Pikku-kannel, soi!

C F C C F C

Esilaulaja Muut

1. Lau - la, lau - la, lau - lu - lin - tu. Lau - la, lau - la, lau - lu - lin - tu.
 2. Pu - lu puls - ka, pul - put - te - le. Pu - lu puls - ka, pul - put - te - le.
 3. Lau - la, lap - si, lap - sen lail - la. Lau - la, lap - si, lap - sen lail - la.

3 C F C C F C

Esilaulaja Muut

Virk - ka - e - le, väs - tä - räk - ki. Virk - ka - e - le, väs - tä - räk - ki.
 Va - ris van - ha, kraa - kut - te - le. Va - ris van - ha, kraa - kut - te - le.
 Pot - ra poi - ka, pon - te - vas - ti. Pot - ra poi - ka, pon - te - vas - ti.

5 C F C C F C

Esilaulaja Muut

Lei - von lil - li, lir - kut - te - le. Lei - vo lil - li, lir - kut - te - le.
 Kot - ka, kil - van kil - jus - ke - le. Kot - ka, kil - van kil - jus - ke - le.
 Tyt - tö pie - ni, pir - te - äs - ti. Tyt - tö pie - ni, pir - te - äs - ti.

7 C G⁷ C C G⁷ C

Esilaulaja Muut

Luo - jan kun - ni - aa. Luo - jan kun - ni - aa.
 Luo - jan kun - ni - aa. Luo - jan kun - ni - aa.
 Luo - jan kun - ni - aa. Luo - jan kun - ni - aa.

9 C F Dm G⁷

Kaikki

Pik - ku - kan - nel, soi, soi, soi! Kaik - ki lau - laa voi, voi, voi.

11 Am Em F C Dm G⁷ C

Vei - saa ai - na rie - mus - ta Her - ran kii - tos - ta!

Lasten Siikkari, ensimmäinen palaveri

Läsnä:

Kuulervo Puumala

Veli-Matti Erkkilä

Matti Lahti

Minna-Leena Erkkilä

Työryhmä:

Kullervo Puumala (musiikki)

Saija Simanainen (lapsityö)

Elina Takala (toimitus)

Kirsi Ryösö (lapsityö)

Ville Auvinen (lähetys)

Veli-Matti Erkkilä

Matti Lahti

Minna-Leena Erkkilä

Palauteryhmänä voisivat olla messuyhteisöjen pyhäkoulujen opettajat.

Haaveita:

- Nuotit, sanat ja äänitteet myös nettiin!
- DVD (ja CD)

Edellinen laulukirja *Nuori Siion* (1929). Jäänyt käytöstä ehkä 60-luvulla.

Yleisiä periaatteita materiaalin keruuseen:

- Siionin kanteleen lastenlaulut
- Siionin kanteleen muita lauluja
- Uutta materiaalia (mahdollisimman paljon)
- Katriina Roikola (nippu)
- Me
- Elina Takala

- Kimmo Niskala (vihko)
- Kenialaisia (vihko)
- Lehdissä (Sanansaattaja, Nuotta, Vinkki) ilmoitus: saa lähettää tekstejä. Parhaat mukaan kirjaan!
- Simojoki, Salminen ym. tarpeen mukaan
- Evankeliumijuhlien lastenjuhlien tunnusbiisejä
- Kuvia
-

Teologiaa ja ideologiaa:

Laulukirjaa rakennetaan SLEY:n perheleirien ja pyhäkoulujen käyttöön sekä muihin tilaisuuksiin ja tapahtumiin lapsille ja lastenmielisille. Kirja on tarkoitettu koko kristillisen kirkon käyttöön yhtenä lastenlaulukirjavaihtoehtona. Lastenlaulujen sisällön ja sanoman tulee olla selkeää ja kristillistä. Ristin armon evankeliumin kaikessa yksinkertaisuudessaan tulee näkyä ja kuulua. Laulut ovat samalla opetusta, joten sanomaa tulee olla riittävästi. Kirjassa pyritään raamatullisuuteen ja opetuksellisuuteen sekä evankeliseen iloon ja reippauteen. Kirjan laulut on pääsääntöisesti suunnattu 0-12-vuotiaille.

Kirjan osioita esim.

- Kirkkovuosi
- Armo ja ilo
- Suru
- Lähetys
- Taivas

Pikku-kannel

kokous 2, 29.11.11

Pöytäkirjan tapainen

Kokous avattiin klo 15.30 laululla ja rukouksella.

Kokouksessa paikalla olivat:

- Kirsi ”Kipa” Ryösy: Entinen pappi, nykyinen teologi ja opettaja, Itä-Suomen perhetyö, lapsityö, varhaisnuoret, (naistyö). Projektiluontoinen homma. Laaja alue, laaja työala.
- Hannu Kippo: Tuora, sanansaattajan päätoimittaja ja Sley-Media Oy:n toimitusjohtaja. Kaupallinen ja hallinnollinen koulutus, 23 vuotta lehtityössä (K-P, Perhonjokilaakso ym.).
- Ville Auvinen: Taata, 17 vuotta SLEY:ssä, nuorisotyössä ja lähettinä Sambiassa. Turku.
- Matti Lahti: Teknisen viestinnän opiskelija, Vaasa, Alajärvi, Vaasan EO:n puheenjohtajana kolmatta vuotta, nettijulkaisut.
- Veli-Matti Erkkilä: Kokkolan kaupungin palveluksessa, musiikkiluokanopettajana 24 vuotta, nyt projektityötä, neljä tyttöä, Kokkolan evankelisen kuoron johtaja 20 vuoden tauon jälkeen, evankelisen opettajaliiton Laula kanssani -karaoke-DVD Seija Annolan kanssa, ym. ym., mutta ei vielä kukaan isoisä.
- Kullervo Puumala: Kappelipelimanni, SLEY:ssä kanttorina Erkkilän Vesan jälkeen nyt 28 vuotta, ensin nuorisomusiikin puolella, musiikkimessuja, kuoroja, piirinjohtajana 10 vuotta.
- Minna-Leena Erkkilä: kanttoriopiskelija Oulusta.

Kullervo: Perhetyötä, lapsityötä ja varhaisnuorisotyötä on paljon. Voisiko olla kirja, jossa puhutaan uskon ja Raamatun asioista suoraan ja suomeksi?

Kipa: Työryhmä on työryhmä. Jokaisen tehtävä on myös konsultoida tuntemiaan lapsityön tekijöitä ja muita.

2. Järjestäytyminen:

Puheenjohtaja Saija Simanainen

Varapuheenjohtaja Veli-Matti Erkkilä

Sihteeri Minna-Leena Erkkilä

3. Palauteryhmä

Jonkinlainen palautetta antava porukka on hyvä olla olemassa. Nimettyjä ihmisiä eri puolilta.

- Pekka Laukkarinen (Ville pyytää)
- Ilpo Vuorenoja (Kullervo pyytää)
- Lauri Thurén (Kullervo pyytää)
- Matti Rusama (Kullervo pyytää)
- Kunkin paikkakunnan pyhäkoulunopettajat ja muut halukkaat (Saija pyytää).
- Lapsityön neuvottelupäivät ja leirit.
- Yhtä perhettä -leiri Karkussa
- Hietoinrannan leiri
- Aluejohtajat (Kullervo pyytää), jotka voisivat olla oman alueensa yhteyshenkilöitä.

Kirjan tarve

Kippo: Jumalanpalvelusyhteisöjä kun katsoo, sinne on tullut valtavasti lapsia. Lauluilla on välitetty paljon evankeliumia. Tavoite olisi saada lapsille tämän päivän kielellä kerrottua sama, mikä meille on aikoinaan laulettu. Evankelinen liike on laulava liike. Meillä täytyy olla oma lastenlaulukirja, sanomaltaan selkeä, mukavan menevää musiikkia. Tärkeitä aiheita Sana ja sakramentit, kirkkovuosi ja lähetys. Hyvää sanomaa hyvästä Vapahtajasta, joka on sekä lasten että aikuisten ystävä.

Kipa: Nykyisin käytetään Siionin kanteleen lastenlauluja ja lasten virsikirjaa sekä uutta kirkkomuskaria.

Kippo: Pyhän sydämen kappelin pyhäkoulussa laulettiin ulkomuistista.

Kipa: Kaikulaulua ym. pienille lapsille helposti opittavaa.

Kippo: Sanansaattajaa voidaan käyttää myös lastenlaulujen kysymiseen. Etsitään sekä uusia että vanhoja lastenlauluja.

Kullervo: Omat lähetyskentät tulee ottaa huomioon. Oma vaimoni, joka on

esikouluopettaja, ihmetteli, että päiväkodin pääsiäishartaudessa lauletaan pääsiäisen valosta, muttei kerrota, mikä se on.

Matti: Se, mihin käyttöön kirja tulee, määrittää myös sen, mitä lauluja valitaan, halutaanko verevämpää vai kevyempää.

4. Julkaisuaikataulu

Kullervo: Paljonko Sley-Media tarvii aikaa, paljonko ylipäätään menee aikaa, miten opinnäytetyö?

Minna-Leena: Maalis-huhtikuun vaihteessa saisi olla jo ensimmäinen versio tarjottavana, 100-150 laulua.

Matti: Gradu seuraavan puolen toista vuoden aikana.

Kippo: Ensimmäinen oikea julkaisu on mahdollista tehdä 1.9.2012. Aiemmin voi lähettää monisteita.

Kullervo: Tähdätään siihen, että huhtikuussa olisi materiaalia, joka muodostaisi kokoelman rungon, 50-100 kappaletta. Osa olisi jo hyväksytyjä ja mietittyjä, osa vaikka vähän keskeneräisiäkin.

Kippo: Varsinainen painoprosessi ei sinänsä kestä kauaa. Jos nuotit on piirretty ja sovitukset valmiina, varsinainen taitto tulee parissa kuukaudessa. Kirjapainojen toimitusaika on noin viikon.

Veli-Matti: Kesän aikana voisi testata ja käyttää. Mitä ajattelette siitä, laitetaanko mukaan jo äänite ja video-materiaalia. Paljonko olisi tarvetta laululeikeille? Kuva- ja äänimateriaali kannattaisi myös saman tien testata.

Kippo: Lastenlauluissa varmasti liikkeet ovat tärkeitä.

Kullervo: Lopullinen tähtäyspiste voisi olla Lohtajan evankeliumijuhlilla.

Veli-Matti: Ehdotan, että jos keväällä ei ole kasassa käyttökelpoista materiaalia, painetaan stop-nappulaa ja annetaan olla.

Kirjan koosta

Kippo: Kirjan kokoa kannattaa myös miettiä.

Kipa: Nykykirjoissa alta 200 laulua. Uusi Laulutuuhi 120 kpl.

Kippo: Jos kirja on liian laaja, se tulee myös liian kalliiksi. Lastenlaulukirja ei saa maksaa liikaa. Alkutilanne voisi olla 170 nurkilla.

Kirjan sisältö

Veli-Matti: Millä kriteeteillä lauluja viime vuonna valittiin? Kirkkomuskarissa oli tuoretta, mutta muu valittu oli vanhaa.

Matti: Siionin kanteleesta on hyvä ottaa lapsille sopivia biisejä, jotta myös tulee hyvä yhtymäkohta, kun lapset siirtyvät käyttämään aikuisten Siionin kannelta.

Ville: Minä voisin kerätä lähetyskenttien lauluja läheteiltä ja muuten.

Kippo: Kirkkovuosi tulee huomioida ilman muuta. Mikä olisi sen osuus? Entä lähetyslaulujen ja ”Jeesus-laulujen”? Kaikki saisivat olla Jeesus-lauluja, evankelisia ralleja!

Veli-Matti: Jos halutaan jokin messu, sen voi tehdä. Esimerkiksi voidaan käyttää muutama vuosi sitten Kokkolan evankeliumijuhlilla käytettyä messua.

Kullervo: Se, että laulu on julkaistu muualla, ei saa suoraan tarkoittaa sitä, ettei laulua voi julkaista.

Ville: Yksi periaatekysymys on tietysti, julkaistaanko muualla julkaistut täsmälleen samanlaisina kuin toisaalla vai omina muunnoksina.

Ville: Toisaalta se, että yksi laulukirja riittää, olisi kätevintä. Niinpä kirjassa olisi hyvä olla ne peruslaulut, joita lapset haluavat laulaa.

Kipa: Seurakuntayhtymät ostavat mieluummin kirjoja, joissa on eri lauluja kuin edellisessä kirjassa.

Kirjan nimi

Ville: Jatkumon kannalta nimenä kannattaisi olla jokin Kannel. Esimerkiksi Pikku-kannel.

Minna-Leena: Kannel olisi parempi kuin Siikkari, koska muutkin herätysliikkeet kutsuvat kirjaansa Siikkariksi.

CD ja DVD

Veli-Matti: Voisiko ensimmäisen testiversion mukaan jo tehdä CD:n tai karaoke-DVD:n? Senhän ei tarvitse maksaa.

5. Yleiskeskustelua, päällimmäiset ajatukset

Kipa: Minua kiinnostavat uudet laulut, joissa puhutaan selkeästi Jeesuksesta. Minua turhauttaa ajatus, että samat laulut siirrettäisiin. Uudet laulut ovat innostavia.

Ville: Minullakin olivat mielessä uudet laulut ja lähetysmaiden laulujen kääntäminen.

Minä otan joka tapauksessa yhdeksi omaksi painopistealueekseni sen. Pitäisikö Sanansaattajassa kysymisen lisäksi miettiä, keneltä voisi kysyä suoraan? Moni innostuu säveltämään vasta, kun saa henkilökohtaisen pyynnön.

Veli-Matti: Paljonko laulusta voidaan maksaa korvausta? Mitä heitetään, kun joku kysyy?

Kullervo: Noin 40-50 euroa on aiemmin maksettu.

Matti: Päällimmäisenä ajatuksena on verevyys, että asiat sanottaisiin suoraan eikä vertauskuvallisesti. Selkeitä lauluja, joissa armo ja Jeesus kirkastuvat. Sanoilta ja melodioilta lapsille sopivia lauluja. Myös eri ikäiselle, jokaiselle jotain: Oikeasti helppoja ja vaikeampia. Käytetään Siionin kannelta pää pohjateoksena. Päällimmäisenä ajatuksena on tietysti myös, mikä olisi oma rooli ja verkkojulkaisun osuus ja mitä kaikkea netissä kannattaa julkaista. Pitää puntaroida suhteessa lopulliseen julkaisuun.

Kippo: Yksi markkinointikanava voisi olla, että netissä olisi jotain herättämässä mielenkiintoa, että tekisi ihmisten mieli hankkia kirja. Kaikkea ei kuitenkaan suoraan kannata sinne laittaa.

Matti: Myös CD-sampleja ja videota. Tietysti koko julkaisuakin voisi siirtää nettiin pitemmällä aikavälillä, muttei kaikkea kerralla. Nettijulkaisu ei saa syödä lopullista työtä, vaan sen tulee tukea sitä. Mietin myös, jos on mahdollista, halutaanko tehdä ohjelmaa, jolla voisi hakea laulua hyräilemällä. Sisältöön haluaisin lisätä vielä kuvat: kuvia on hyvä olla.

Ville: Ikäjakama tulee ottaa huomioon. Tarvitaan monenlaisia lauluja.

Veli-Matti: Ei kai tässä enää mitään lisättävää. Jotta tällä on funktio, fokuksena täytyy olla kirkas veren evankeliumi. Kyllä myös se, että on DVD:t ja netit, on tätä päivää. Laulukirja on osa, mutta lapset, jotka elävät mediassa vahvasti, käyttävät ja tahtovat käyttää muutakin. Myyntihinnan täytyy olla myös lopputuotteessa alhainen.

Kullervo: Musiikin kannalta ajateltuna tarvitaan myös monimutkaisempia lauluja. Lapset kyllä oppivat. Minulla ehkä itselläni kanttorin näkökulmana on se, ettei joka lauluun tarvitsekaan lyödä rytmiä.

Veli-Matti: Monen kymmenen vuoden kokemuksella: kyllä yhteislaulun pitää olla yksinkertainen, että siihen pääsee mukaan. Mukaan pääseminen on mukavaa.

Kullervo: Toisena päällimmäisenä ajatuksena on, että olen odottanut jo kauan, että tämä projekti saataisiin alulle.

Kippo: Pidetään mielessä, että tämä on lastenlaulukirja ja herätysliikkeen laulukirja. Kaikki laulut ovat joskus olleet uusia ja niistä on tullut hyviä ja käytettyjä.

6. Laulut toimitetaan sähköisesti yhteiseen gmail-osoitteeseen. Matti tekee yhteisen sähköpostitilin. Osoite pikkukannel@gmail.com.

7. Seuraava kokous 18.1.2012 klo 15.00 SLEY:ssä Helsingissä. Seuraavassa kokouksessa käsitellään jo lauluehdotuksia, joten ottakaa niitä mukaan.

8. Kokous päätettiin 18.35.

Pikku-kannel -palaveri 18.1.2012

Skypellä.

Kokous avattiin 16:04.

Tilanne nyt: Netissä on nyt Villen lähettämät pari biisiä, Kullervon skannaamat, Veli-Matin muutama laulu ja Minna-Leenan lista Siikkarin biiseistä.

Tarvitaan lauluja aiheista:

- ehtoollinen + siunaaminen
- pääsiäinen
- Raamatun kertomukset
- kaste

MIKÄ ON IKÄHAARUKKA?

- Oma osasto varhaisnuorille?

Tarjotuista lauluista:

- *Pikku-kannel* hyväksytty.

- *Jeesus meidät lähettää* hyväksytty

- *Joulun pieni lapsi* hyväksytty

- *Kasteen armo* vaatii sävelmän ja ehkä muokkausta. Tekee, joka ehtii.

- *On Jeesus hyvä paimen*, melodia kirjoitetaan tarkasti.

- *Joulun lapsi*, käytetään jossain muualla. Hieno laulu.

- *Lepopäivä*, ei ole lapsille.

- *Kehtolaulu (Lahjaksi saanut oon lapseni sulta)*, hyvä idea. Harkintaan.

- *Kehtolaulu (Minun lapseni, oma kultani)*, hieno.

=> Erillinen osaasto kehto- ja iltalauluille?

- *Lasten laulu (Elon alkutaipaleella)*, tarkistetaan teksti. 6. säkeistö pois?

- *Lasten kiitoslaulu (Äiti kertoo lapsellensa)*, harkitaan b-sävelmän tekemistä ja tekstin munklausta.

- *Laulakaamme joulun lapsesta(Nyt on jälleen joulu meillä)*, säkeistöt 1,2,6 ja 7 pienellä muokkauksella. Kolmesta hankalasta välisäkeistöstä yksi? Ville muokkaa.

Melodia: Clementine (Oh, my darling).

- *Vain Herra voi pelastaa.* Mitä tehdään lähetysmaiden nimien kanssa?

- *Risti näkyy.* -II-

- *Armon pelastusliivi -jumis.* Itsenäisinä lauluina, vähän muokattuina. (Villen toivomuksesta varsinkin *Täysin purjein.*)

- *Pieni mies (Sakkeus, Sakkeus viikunapuuhun),*

- *Vinkkiveturi,*

Toivomuksia:

- Kolataan Nuori Siion läpi.

30.3.2012

4. kokous

Kokouksessa läsnä:

Saija Simanainen
Kullervo Puumala
Ville Auvinen
Kirsi Ryösy
Veli-Matti Erkkilä
Minna-Leena Lahti

Lasten veisukirja:

- Paljon tuttuja lauluja, mutta myös uusia. Reipasta, kelvollista menoa.
- Löytyy kaikki eri paikkakuntien pyhäkoulujen teemalaulut. Lähetyslauluja ei ole. Niitä pitäisi saada kerättyä.
- Ville: Liittyy tähän ja postilaatikkoon tulleita ehdotuksia. Aika paljon lastenlaulut näyttävät painottuvan ensimmäiseen uskonkappaleeseen. Joulusta ja luominen korostuvat. Pitäisi olla muitakin.

Kullervo: Kirja voisi profiloitua Raamatun opetukseen, raamattulauluihin. Huhtisen Pekka puhui vanhojen laulujen puolesta. Raamatun kertomusten pohjalta tehtyjä lauluja ja käytössä jo olleita lähetyslauluja.

Ville: Lasten veisukirja ei kasvata laulamaan Siionin kannelta. Pikkukannel on nimenomaan tähän tarkoitukseen.

Ville: ehdotus: Ensin kootaan lauluja, uusia ja vanhoja, ja unohdetaan Lasten veisukirjat ja muut. Sitten kun on muita, katsotaan, mitä otetaan valmiista kirjoista.

1. Lasten veisukirja: mitä tehdään?

- Ei lähdetä tekemään kilpailevaa teosta muille laulukirjoille. Tehdään reilusti heärtysliikkeen laulukirja.
- Kirjan ilmestymistä voitaisiin lykätä.

2. Mitä materiaalia Pikkukanteleeseen tarvitaan.

- Raamattuaiheisia lauluja
- Lähetyslauluja

Tehdään osio kerrallaan. Aloitetaan lähetyslauluista. Julkaistaan esim. pienempiä kokeiluvihkosia. Samasta aiheesta vai eri aiheista sekoittaen?

- lähetyslaulut
- raamatunkertomuslaulut
- kehtolaulut
- Jeesus-rallit

Vinkissä voitaisiin julkaista laulu kerrallaan. Sirpan kanssa sovittu jo. Voisiko Vinkin nettisivuilla julkaista soivana materiaalina? Melkeinpä ehdotonta. ”Vinkin kuukausilaulut.” Oikeudet kohdalleen.

Raamattulaulut: Laulu joka kirjasta?

Päätetään ottaa selvää, voidaanko Lohtajan kirkkomusiikkijuhlien yhteyteen tehdä sävellyskilpailu. Voittajien julkistaminen kesällä 2013.

- Tarvitaan riittävän rajattu aihe. Esim. Raamatun henkilöt, Raamatun kertomukset...

SLEY:n peruslinjaukset: Raamattuopetus, lähetyskasvatus ja sakramentit.

Työnjakoa Raamatun kirjoista:

- Laki ja historiankirjat → Veli-Matti ja Saija
- Profeetat ja runolliset kirjat → Minna-Leena ja Matti
- Evankeliumit → Kirsi ja Kullervo
- Kirjeet → Ville ja Kullervo
- Lähetyslaulut ja Gmail-kansio → kaikki

Kullervo pitää yleistä listaa gmailin lauluista.

Seuraava kokous Tampereella 27.4.2012.